

Metsäteollisuuden
ajankohtaiset EU-asiat

2021

LOKAKUU

METSÄTEOLLISUUS JA SEN TUOTTEET OVAT RATKAISU

Koronaepidemia vaikuttaa edelleen monin tavoin ihmisten elämään ja yritysten toimintaympäristöön. EU:n elvytyspaketin toimeenpano on käynnissä. Etenkin sen vahva panostus vihreään siirtymään on metsäteollisuuden näkökulmasta relevanttia. Metsäteollisuudelle on ollut niin ikään tärkeää, että paketti toteutetaan tehokkaasti, yrityslähtöisesti sekä teknologianeutraalisti. Euroopan tasolla tulee kuitenkin huolehtia, ettei elvytys johda kilpailun vääristymiseen.

Metsäteollisuuden uusiutuvasta raaka-aineesta valmistetut tuotteet ja niiden valmistuksen mahdollistava kestävä metsätalous voivat tarjota merkittävästi nykyistä enemmän globaaleja ilmastohyötyjä ja kasvua Euroopan talouteen. Jotta tämä toteutuu, tarvitaan paljon työtä.

Kesällä komissio julkaisi massiiviset ilmastopoliittiset esityksensä eli ns. Fit for 55 -paketin. Se sisältää runsaasti varsin yksityiskohtaista sääntelyä, joka vaikuttaa metsäteollisuuteen. Valitettavasti lainsäädäntöehdotuksista puuttuu monelta osin ymmärrys metsien talouskäytöstä ja metsäsektorin tuottamasta ilmastohyödyistä. On tärkeää varmistaa, että jatkotyössä yksityiskohtia täsmennetään Suomen kilpailukykyä turvaavalla tavalla ja huomioimalla metsäteollisuuden tuotteiden tarjoamat mahdollisuudet.

Euroopan komission vihreän kehityksen ohjelmassa linjattua teollisuuden vihreää siirtymää ohjataan keväällä 2021 päivitettyyn EU:n teollisuusstrategiaan nojaten. Siitä metsäteollisuus loistaa laajemman bionalouden lailla poissaolollaan. EU perustelee tätä jo vuonna 2018 julkaistun erillisen bionalousstrategian olemassa ololla. Ongelmaksi nousee kuitenkin se, että bionalousstrategian jalkauttaminen rajautuu tällä hetkellä vain tutkimustoiminnan piiriin ja teollinen bionalous elää EU:ssa poliittisessa tyhjiössä. Metsäteollisuus ry pitää asetelmaa erityisen ongelmallisena siksi, että teollisuusmyönteisiä strategioita kaivattaisiin EU:n vahvasti ympäristöpoliittisten ajureiden rinnalle.

Metsäteollisuus ry kysyi elokuun alussa suomalaisilta heidän suhtautumisestaan toimialaan ja Euroopan unioniin. Yli 80 % vastaajista näkee alan tärkeänä työn ja hyvinvoinnin tuottajana koko Suomeen. Suomalaisista 74 % on täysin tai jokseenkin sitä mieltä, että päättäjimmme tehtävä on puolustaa metsäteollisuuden edellytyksiä EU:ssa.

Olemme koonneet tähän julkaisuun metsäteollisuuden kannalta ajankohtaisimmat edunvalvontakysymykset EU:ssa. Asiantuntijamme antavat mielellään lisätietoja.

Timo Jaatinen
Toimitusjohtaja
Metsäteollisuus ry

6 TALOUS JA KANSAINVÄLINEN KAUPPA

Ratkaisuja kestävän rahoituksen tavoitteisiin **7**

Kauppapolitiikan varmistettava tuotteiden pääsy globaaleille markkinoille **8**

Kauppasopimukset edistämään metsien kestävää käyttöä **9**

Monenvälinen yhteistyö entistä tärkeämpää **10**

Uusi tullit ei saa aiheuttaa hiilivuotoa **11**

12 TYÖELÄMÄASIAT

Sosiaalipilari juridisoituu ja sääntely lisääntyy **13**

14 TUTKIMUS, KEHITYS JA INNOVAATIOT

Rahoitusmahdollisuuksia biopohjaisen kiertotalouden TKI-toiminnalle **15**

Riskinjako investointihankkeisiin **16**

Yhdessä kokoamme vaikuttavampia **17**

18 KOMISSION FIT FOR 55 –ILMASTOPAKETTI

Ilmastoneutraalisuutta ja säädöstulvaa **19**

Remontoitu päästökauppa jakaa niukkuutta **19**

Merenkulku on päästökaupan uusin valtaus **20**

Komissio esittää tieliikenteen ja rakennusten päästökauppa **21**

Suomelle taakanjaosta (ESR) leijonanosa **21**

EU:n hiilinielutavoitteen saavuttaminen edellyttää metsien hyvää kasvua ja terveyttä tukevia toimenpiteitä **22**

Puunkäytön hyväksyttävyyden puntarissa **23**

Energiatehokkuus (EED) jää ylisääntelyn jalkoihin **24**

Energiaverotuksen (ETD) on turvattava kansainvälistä kilpailukykyä **25**

26 METSÄT

Toimeenpanossa kansallinen päätäntävalta metsiin on säilytettävä **27**

Suomalaisen metsäteollisuuden puunhankinta ei aiheuta metsäkatoa **28**

Biodiversiteettistrategia ei tunnista kestävänsä metsätalouden merkitystä **29**

Maatalouspolitiikan mahdollistettava laaja valikoima metsätaloustoimenpiteitä **30**

32 LOGISTIikka JA LIIKENNE

Kestävänsä ja älykkään liikkuvuuden strategia haastaa logistiikkaa **33**

34 VASTUULLISUUS, YMPÄRISTÖ JA KIERTOTALOUS

Metsäteollisuuden vastuullisuussitoumukset kestävänsä kehityksen tukena **35**

On turvattava yritysten oikeusvarmuus **35**

Tavoitteena terve maapallo terveille ihmisille **37**

Päivityksessä vältettävä päällekkäistä lainsäädäntöä **38**

Komission painotettava puuraaka-aineen monipuolisia mahdollisuuksia **39**

Metsäteollisuuden materiaalit ja tuotteet tulee tunnistaa muovia korvaavina, ympäristölle kestävinä ratkaisuinä **40**

Päivityksen ei tule asettaa epärealistisia tavoitteita kiertetyn materiaalin tai uudelleenkäytettävien pakkausten käytölle **42**

TALOUS JA KANSAINVÄLINEN KAUPPA

1

Eeva Korolainen
Päällikkö, kauppapolitiikka
eeva.korolainen@forestindustries.fi
040 562 2304

Juha Roppola
Asiantuntija, talouspolitiikka
juha.roppola@forestindustries.fi
040 556 0079

Heikki Vierimaa
Energia- ja päästökauppa-asiantuntija
heikki.vierimaa@forestindustries.fi
040 830 4094

KESTÄVÄ RAHOITUS

RATKAISUJA KESTÄVÄN RAHOITUKSEN TAVOITTEISIIN

Kestävä rahoitus on näkyvä osa vihreän kehityksen ohjelmaa. Sillä pyritään saamaan rahoitusmarkkinat vahvemmin mukaan kestävyystalkoisiin ja kestävät investoinnit liikkeelle. Metsäyhtiöt tarjoavat ratkaisuja edettäessä kohti kestävä rahoituksen tärkeitä ja rohkeita ympäristötavoitteita. Niiden joukossa ovat muun muassa ilmastonmuutoksen hillintä, kiertotalouden edistäminen ja biodiversiteetin suojelu.

Kestävä rahoituksen sääntely koskee monella tapaa myös metsäalaa, sillä sääntely pyrkii ohjaamaan yksityisiä pääomia aiempaa useammin kestäviin sijoituskohteisiin. Jotta suomalainen metsäala tunnustetaan EU:n kestävä rahoituksen sääntelyinkin näkökulmasta kestäväksi sekä houkuttelevaksi sijoituskohteeksi, ala haluaa osallistua aktiivisesti sääntelyn kehittämiseen.

EU:n kestävyysluokitusjärjestelmän eli taksonomian on määrä kertoa, minkälainen taloudellinen toiminta on ympäristön kannalta kestävä. Siksi taksonomia on monella tapaa kestävä rahoituksen keskiössä. Sen tarkempien kestävyyskriteerien valmistelu jatkuu vuosien 2021 ja 2022 aikana. Kestävä rahoituksen asiantuntijaryhmä on myös pohtinut taksonomian laajentamista, mutta metsäteollisuuden mielestä sääntelyssä tulisi keskittyä olemassa olevien kriteeriehtotusten tasapainoiseen valmisteluun.

EU-sääntelyn tulee kehittyä ennustettavasti taksonomian kohdalla. Lisäksi taksonomian tulee toimia mielekkäästi myös käytännössä. Näiden lähtökohtien varmistamiseksi nopealla aikataululla tehtävän valmistelun pitäisi olla avointa ja osallistavaa, koska uudella rahoitusmarkkinoiden sääntelyllä tavoitellaan vaikutuksia eri alojen yrityksiin. Tasapainoinen luokitusjärjestelmä voi auttaa pääsemään sille asetettuun

tavoitteeseen eli saada kestävä investoinnit liikkeelle, kun sijoittajilla on enemmän tietoa niiden ilmasto- ja ympäristövaikutuksesta. Metsäteollisuus tavoittelee kestävyysluokitusjärjestelmää, joka on johdonmukainen suhteessa muuhun EU-sääntelyyn.

Päivitety vihreän rahoituksen strategian tarkoitus on ohjata rahoitusmarkkinoita ja yrityksiä kestävämpään toimintaan laajalla toimenpidelistalla. EU haluaa lisätä muun muassa läpinäkyvyyttä. EU onkin ehdottanut uutta vastuullisuusraportointidirektiiviä ei-taloudellisen tiedon raportoinnista annetun direktiivin tilalle. Kokonaisuus voi kuitenkin johtaa vaikeasti ennakoitavalla tavalla yritysten raportointitaakan lisääntymiseen entisestään. Metsäteollisuuden mielestä uusia liian yksityiskohtaisia ohjeita ja raportointivelvoitteita tulisi välttää.

Yleisesti ottaen EU:n tulisi karttaa kestävä rahoituksen sääntelyssä liian jäykkää sekä byrokraattista lähestymistapaa, joka voi heikentää investointihalukkuutta ja näin hidastaa sääntelyn tavoitteisiin pääsemistä.

LISÄTIEDOT: Juha Roppola

” Metsäteollisuuden puupohjaisten tuotteiden markkinoillepääsy on samalla niistä saatavan ilmastohyödyn edistämistä.

EU:N KAUPPAPOLITIikka KAUPPAPOLITIIKAN VARMISTETTAVA TUOTTEIDEN PÄÄSY GLOBAALEILLE MARKKINOILLE

Kauppapolitiikalla EU hallinnoi kansainvälisiä kauppaa ja investointisuhteitaan ja edistää arvojen mukaista globalisaatiota. Komission ehdotus EU:n uudeksi kauppapolitiikan strategiaksi säilyttää tavoitteen markkinoiden avoimuudesta ja korostaa kaupankäynnin reilua ja kestävyttä. Näiden rinnalla halutaan kasvattaa valmiutta suojautua epäreilulta kilpailulta.

Komissio ehdotti helmikuussa 2021 uudistuksia EU:n kauppapolitiikkaan. Johtajatuksena on edelleen avoimen, reilun ja kestäviin sääntöihin perustuvan kansainvälisen kaupan edistäminen. Metsäteollisuudelle on tärkeää varmistaa tuotteiden pääsy globaaleille markkinoille. Metsäteollisuuden puupohjaiset tuotteet korvaavat tuotteita, jotka valmistetaan uusiutumattomista ja enemmän fossiilisia päästöjä aiheuttavista raaka-aineista. Tuotteiden markkinoillepääsy on samalla niistä saatavan ilmastohyödyn edistämistä.

EU haluaa kauppapolitiikalla myös varmistaa strategisen autonomiansa. Metsäteollisuus tukee EU:n tavoitetta luoda omien näkemystensä mukaista maailmaa osallistuen ja johtajuutta osoittaen sekä arvojaan ja tavoitteitaan edistäen. EU:n tulee hyödyntää avoimuuden mahdollisuudet. Samalla EU:n tulee puolustaa intressejään suojautumalla epäreilulta kilpailulta sekä sisämarkkinoilla että EU:n ulkopuolella. Tarvittaessa EU:n on myös pärjättävä omillaan, vaikka yhteistyö kauppakumppaneiden kanssa onkin ensisijaista.

LISÄTIETOJA: Eeva Korolainen

EU:N KAUPPAPOLITIikka:

<https://ec.europa.eu/trade/policy/policy-making/>

EU:N KAUPPASOPIMUKSET

KAUPPASOPIMUKSET EDISTÄMÄÄN METSIEN KESTÄVÄÄ KÄYTTÖÄ

EU:n kauppasopimukset avaavat markkinoita ja luovat sääntöjä kestäväälle ja tasapuoliselle kansainväliselle kaupalle. Suomen metsäteollisuuden tuotannosta merkittävä osa viedään EU:n ulkopuolelle ja metsäteollisuus käyttää myös tuontipuuta. Metsäteollisuuden kaupan käynti ja kansainvälinen liiketoiminta hyötyvät sovituisista säännöistä ja ennakoitavuudesta.

Kauppasopimuksilla EU edistää markkinoiden avoimuutta, toimintaympäristöjen tasapuolisuutta eli reilua kilpailua sekä kestäväää kauppaa. Metsäteollisuus hyötyy yhteisesti sovituisista velvoittavista säännöistä maailmankaupassa, jotka myös edistävät metsien kestäväää käyttöä.

EU ja neljän Latinalaisen Amerikan maan kauppayhteisö Mercosur pääsivät kesällä 2019 sopimukseen keskinäisen kaupankäyntinsä ehtoista. Sopimuksen voimaansaattaminen ei kuitenkaan ole edennyt ja kestävästä kehityksestä käydään jatkoneuvotteluja. Voimassa oleva sopimus sitouttaisi Argentiinan, Brasilian, Paraguayn ja Uruguayin kestäväää kauppaa ja tarjoaisi samalla EU:n vientiyrityksille paremman pääsyn valtavan talouspotentiaalin ja yli 270 miljoonan ihmisen markkinoille. Sopimus olisi Mercosurin ensimmäinen merkittävän kumppanin kanssa. Se vahvistaisi EU:n globaaleja vaikutusmahdollisuuksia ja tarjoaisi EU-yrityksille kilpailuetua. Sopimuksen voimaantulo ilmaisisi sitoutumista sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään aikana, jota leimaa suurvaltojen kasvava kilpailu vaikutusvallasta. Metsäteollisuuden vienti Suomesta Mercosuriin oli vuonna 2020 arvoltaan 68,5 miljoonaa euroa. Merkittävimmät vientituotteet olivat paperi ja kartonki.

EU ja Kiina saavuttivat vuoden 2020 lopussa yhteisymmärryksen kahdenvälisestä investointisopimuksesta. Sopimus vaatii vielä neuvotteluja eikä voimaantulo ole näköpiirissä, etenkin keväällä 2021 asetettujen keskinäisten

pakotteiden voimassaollessa. Kiina kohdistaa ulkomaisiin investointeihin enemmän rajoitteita kuin EU. Sopimus tasaisi tilannetta avaamalla markkinoita ja varmistamalla Kiinaan sijoittautuneille EU-yrityksille tasapuolisemmat toimintaedellytykset. Tärkeää on, että sopimus sisältää kestävään kehityksen periaatteiden mukaisia velvoitteita. Kiina esimerkiksi sitoutuisi sopimuksessa erinäisiin työelämään, ympäristöä ja ilmastoa koskeviin velvoitteisiin. Metsäteollisuuden vienti Suomesta Kiinaan oli vuonna 2020 arvoltaan 989 miljoonaa euroa. Merkittävin vientituote oli sellu.

Metsäteollisuus toivoo, että EU ja USA onnistuvat vahvistamaan uudelleen löytynyttä kumppanuuttaan kansainvälisessä kaupassa ja erityisesti monenvälisen kauppajärjestelmän päivittämisessä 2000-luvulle. Myös keskinäistä kauppasuhdetta tulee kehittää ja pyrkiä kaupanesteiden poistamiseen. Metsäteollisuuden tuotteiden vienti USA:han on jo pitkälti tullitonta, mutta esimerkiksi ympäristön kannalta myönteisten, ns. vihreiden tuotteiden leviämistä voitaisiin edistää. Metsäteollisuus voi hyötyä myös välillisesti, kun kauppasopimukset lisäävät talouskasvua ja tukevat metsäteollisuustuotteiden kysyntää. Metsäteollisuuden vienti Suomesta USA:han oli vuonna 2020 arvoltaan 675 miljoonaa euroa. Merkittävimmät vientituotteet olivat paperi ja kartonki.

Suomen tavaraviennin arvosta lähes viidennes tulee metsäteollisuudesta. Metsäteollisuuden viennin arvo vuonna 2020 oli 10,4 miljardia euroa, josta 54 prosenttia meni EU:n ulkopuolisille markkinoille, mukaan lukien Iso-Britannia. Arvolla mitattuna tärkeimmät EU:n ulkopuoliset vientimaat ovat Kiina (10 prosenttia), Iso-Britannia (7 prosenttia), Yhdysvallat (7 prosenttia) ja Japani (4 prosenttia). Alueista Latinalaiseen Amerikkaan meni 3 prosenttia viennin arvosta ja muualle Aasiaan kuin Kiinaan 12 prosenttia.

LISÄTIETOJA: Eeva Korolainen

MAAILMAN KAUPPAJÄRJESTÖ WTO

MONENVÄLINEN YHTEISTYÖ ENTISTÄ TÄRKEÄMPÄÄ

Monenvälisen yhteistyön tärkeys korostuu suurvaltakilpailun kiihtyessä ja EU:n komissio ajaa WTO:n säilyttämistä EU:n kauppapolitiikan peruselementtinä. Metsäteollisuus tukee WTO:n toiminnan uudistamista ja aseman turvaamista kauppaneuvottelujen foorumina ja kauppariitojen ratkaisijana.

Maailman kauppajärjestö WTO ja sen puitteissa neuvotellut sopimukset muodostavat kansainvälisen kauppajärjestelmän perustan. WTO:ssa jäsenet sopivat kauppaa ohjaavista globaaleista säännöistä ja kaupanesteiden poistamisesta, jakavat tietoa kauppaan vaikuttavista toimistaan sekä ratkaisevat kauppariitoja. EU:n kaupankäynnistä sen ulkopuolisten maiden ja alueiden kanssa noin 60 prosenttia tapahtuu WTO-sääntöjen puitteissa.

Vahvuuksistaan huolimatta WTO ja sen monenvälinen, kaikkia jäseniä hyödyttävä sopimusjärjestelmä on haasteiden edessä. WTO:n sopimuksia ei ole saatu päivitettyä nykypäivän tarpeisiin ja niiden noudattamisessa on parantamisen varaa. Lisäksi riitojenratkaisuun kohdistettu kritiikki johti joulukuussa 2019 sen valitusasteen halvaantumiseen.

Suomen metsäteollisuus on hyötynyt WTO:n riitojenratkaisusta. Venäjä liittyi WTO:n jäseneksi vuonna 2012, mutta ei alkanut noudattaa sitoumustaan periä tietyiltä paperi- ja kartonkituotteilta korkeintaan viiden prosentin tuontitullia. EU vei asian WTO:n riitojenratkaisumenettelyyn ja kahden vuoden prosessin jälkeen siihen saatiin EU:lle myönteinen ratkaisu vuonna 2016. Venäjä hyväksyi ratkaisun ja alensi soveltamansa 10 tai 15 prosentin tuontitullit sitoumustensa mukaisiksi.

EU:n komissio on ehdotuksessaan EU:n uudeksi kauppapolitiikan strategiaksi antanut huomattavan painoarvon

WTO:lle, jonka 12. ministerikokous järjestetään Genevessä marras-joulukuussa 2021.

Metsäteollisuus tukee WTO:n toiminnan ja sopimusjärjestelmän uudistamista ja vahvistamista. Kestävä kehitys ja kestävyys sekä kauppa ja ilmastoaloite ovat esimerkkejä komission ehdotuksista WTO:n tuomiseksi tähän päivään. Monenvälinen yhteistyö on entistä tärkeämpää, kun suurvaltakilpailu kiihtyy ja globalisaatio kohtaa vastareaktioita. Metsäteollisuus tukee myös useanvälistä neuvottelujäseniä WTO:ssa ja näkee ne keinona turvata kauppasopimusjärjestelmää hajautumiselta. Esimerkiksi neuvottelut vihreiden eli positiivisia ympäristö- ja ilmastovaikutuksia omaavien tuotteiden kaupasta tulisi käynnistää uudelleen, vaikka kaikki WTO:n jäsenet eivät niihin osallistu.

Kansainvälinen kauppa on metsäteollisuudelle elinehto. Metsäteollisuuden tuotannosta menee tuoteryhmän mukaan viintiin jopa 98 %. Metsäteollisuuden viennin arvosta 54 prosenttia eli noin 5,6 miljardia euroa meni vuonna 2020 EU:n ulkopuolelle.

LISÄTIETOJA: Eeva Korolainen

EU JA WTO: <https://ec.europa.eu/trade/policy/eu-and-wto/>

” Kansainvälinen kauppa on metsäteollisuudelle elinehto.

EU:N HIILIRAJAMEKANISMI

UUSI TULLI EI SAA AIHEUTTAA HIILIVUOTOA

Komission ehdottaman hiilirajamekanismin tavoitteet vähentää globaaleja päästöjä ja ehkäistä hiilivuotoa ovat hyvät. Ehdotus ei kuitenkaan huomioi EU:n ulkopuolisia markkinoita ja voi johtaa hiilivuotoon. Metsäteollisuuden ensihuolena ovat kumppanimaiden reaktiot.

Komissio antoi heinäkuussa 2021 ehdotuksen EU:n hiilirajamekanismista (CBAM). Hiilitullia ehdotetaan viidelle tuoteryhmälle. Sementin, sähkön, lannoitteiden, raudan ja teräksen sekä alumiinin tiettyjen tullinimikkeiden tuontiin kohdistuisi EU:n tullirajalla lisämaksu, joka perustuisi tuotteiden tuotannossa toteutuneisiin päästöihin tai niiden oletusarvoihin. Käytännössä tuotteille tulisi ostaa päästöjä vastaava määrä CBAM-sertifikaatteja, joiden hinta seuraisi EU:n päästöoikeushuutokaupan hintojen keskiarvoa. Tuotantomaassa päästöihin kohdistuneet maksuveloitteet mahdollistaisivat alennuksen hiilitulliin. Lisäksi vaadittujen CBAM-sertifikaattien määrään vaikuttaisivat ilmaiset päästöoikeudet, joita EU:ssa vielä jaettaisiin hiilitullin piirissä oleville tuotteille. Siirtymäkaudella vuosina 2023-2025 tuontiin kohdistuisi lähinnä raportointivelvoite. Varsinaiset maksuveloitteet astuisivat voimaan vuoden 2026 alusta.

Metsäteollisuus pitää hiilitullin tavoitteita hyvinä, mutta on varauksellinen, mitä tulee hiilitulliin keinona vähentää päästöjä ja ehkäistä hiilivuotoa. Hiilitullin riskinä nähdään hallinnollinen taakka ja muiden maiden vastareaktiot ilman, että asetettuja tavoitteita saavutettaisiin. Epäkohtiin komission ehdotuksessa lukeutuu EU:n ulkopuolisen markkinan huomiotta jättäminen. Hiilitulli ei edistäisi tasapuolista toimintaympäristöä EU:n ulkopuolella eikä täysin sisämarkkinoillakaan, mistä voi seurata hiilivuotoa. Mukana olevien tuotteiden EU:n ulkopuolelle menevälle viennille ei tarjota kilpailuedellytysten tasoitusta, vaikka ne menettäisivät nykyisiä hiilivuotosuojiaan. Myös EU:hun jäävän EU-tuotannon

asema olisi heikompi kuin tuonnilla sen ollessa kokonaan EU:n päästökaupan piirissä, kun EU:n ulkopuolisesta tuotannosta vain osa tulee EU:hun ja maksaisi hiilitullia.

Metsäteollisuuden tuotteet eivät ole tässä vaiheessa ehdotetun hiilitullin piirissä. Ensivaiheessa hiilitullin suurin uhka metsäteollisuudelle ovat kauppakumppaneidemme reaktiot, jotka voivat kohdistua myös metsäteollisuuteen. Lisäksi Venäjältä tulevan tuontisähkön mukanaololla hiilitullissa olisi laaja merkitys kaikille sähkönkäyttäjille, niin toimitusvarmuuden kuin myös mahdollisen sähkön hinnannousun kautta. On arvioitu, että hiilitulli voisi tehdä sähkötuoannon Venäjältä kannattamattomaksi, mikä edelleen nostaisi sähkön hintaa Suomessa ja heikentäisi energiantensiivisen teollisuuden kilpailukykyä ja toimisi hiilivuodon ehkäisyä vastaan.

LISÄTIETOJA: Eeva Korolainen, Heikki Vierimaa

KANSALLINEN SELVITYS HIILITULLISTA: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162510>

” Ensivaiheessa hiilitullin suurin uhka metsäteollisuudelle ovat kauppakumppaneidemme reaktiot.

TYÖELÄMÄASIAT

2

Jukka Sarhimaa
Johtaja, työelämä
jukka.sarhimaa@forestindustries.fi
040 184 1004

EU:N SOSIAALIPILARI

SOSIAALIPILARI JURIDISOITUU JA SÄÄNTELY LISÄÄNTYY

EU tavoittelee vuoteen 2030 mennessä 20-64 vuotiaiden työllisyysasteen nostamista vähintään 78 prosenttiin, sukupuolten välisen työllisyseron puolittamista, nuorten työelämään tai koulutukseen osallistumisen lisäämistä, täydennyskoulutukseen vuosittain osallistuvien määrän tuntuva kasvattamista sekä köyhyys- ja syrjäytymisvaarassa olevien määrän pienentämistä. Komissio toteuttaa näitä tavoitteita ja juridisesti ei-sitovia periaatteitaan enenevässä määrin lainsäädäntöaloitteilla, etenkin työelämän sääntelyn alueella.

Komission pyrkimyksenä on työelämäkysymyksissäkin EU:n toimivallan laajentaminen, mikä on ongelmallista kustannuskehityksen hallinnan ja edelleen hyvin heterogeenisten työmarkkinoiden kannalta. Toimivallanjakoa koskevat kysymykset EU:n ja jäsenvaltioiden välillä ovatkin yleistyneet, mikä osaltaan korostaa ministerineuvoston roolia kompromissien löytämiseksi komission lainsäädäntöesityksiin.

Uusia työsuhteen minimiehtoja sisältävän niin sanotun työehtodirektiivin kansallinen implementointi on käynnissä jäsenvaltioissa ja komission esitykset minimipalkkadirektiiviksi ja palkka-avoimuusdirektiiviksi ovat nyt neuvoston ja parlamentin käsittelyssä.

Minimipalkkadirektiivin tarkoituksena on vahvistaa vähimmäispalkkatasot unionissa joko työehtosopimusten tai lakisääteisen vähimmäispalkan kautta. Palkka-asiat ovat vaikiintuneesti kansallisia kysymyksiä, eikä niihin puuttumisen ole tähän asti katsottu kuuluvan EU:n toimivaltaan. Ranska on pyrkinyt ottamaan neuvostossa johtajuutta asiassa, mutta useat jäsenvaltiot ovat sitä mieltä, että EU:n ohjauskeinojen tulisi palkka-asioissa olla enintään suositusluonteisia. Suomen hallitus ei ole toistaiseksi selkeästi yhtynyt tähän

vaatimukseen. Metsäteollisuudelle on tärkeää, että EU tai valtiot eivät puutu palkoista sopimiseen ja että palkat voidaan määrittää ja sopia yrityskohtaisesti.

Palkka-avoimuusdirektiivin tavoitteena on puuttua voimakkaasti sukupuolten väliseen eroon ansiotasossa lisäämällä palkkauksen läpinäkyvyyttä. Esitys sisältää lukuisan määrän yksityiskohtiin meneviä velvoitteita liittyen mm. työpaikkailmoituksen sisältöön (palkka/vaihteluväli ilmoitettava), tehtävien arviointityökaluihin, tiedonsaantioikeuksiin ja palkkavertailuihin. Metsäteollisuus suhtautuu hankkeeseen kriittisesti. Esitys lisäisi käytännössä kaikkien yritysten hallinnollisia velvoitteita pystymättä kuitenkaan uskottavasti ratkaisemaan voimassa olevan tasa-arvosääntelyn toimeenpano-ongelmia joissakin jäsenvaltioissa. Ennakoitavuutta ei paranna se, että Suomessa valmistellaan samanaikaisesti STM:n johtamassa työryhmässä kansallisesti palkka-avoimuuden lisäämistä.

Komission agendalla ovat myös mm. alustatyöntekijöiden työolot ja itsensätyöllistäjien (kollektiiviset) neuvotteluoikeudet. Näitä teemoja koskevia esityksiä odotetaan kuluvan vuoden viimeisellä neljänneksellä. Komissio on myös käynnistänyt kuulemiset työaikadirektiivin toimeenpanon seurantaraporttiaan varten.

LISÄTIETOJA: Jukka Sarhimaa

TUTKIMUS, KEHITYS JA INNOVAATIOT

3

Antti Tahvanainen
Innovaatioasioiden päällikkö
antti.tahvanainen@forestindustries.fi
044 535 1797

HORISONTTI EUROOPPA -OHJELMA

RAHOITUSMAHDOLLISUUKSIA BIOPOHJAISEN KIERTOTALOUDEN TKI-TOIMINNALLE

Green Dealin myötä 35 prosenttia Horisontti Euroopan rahoituksesta ohjataan ilmastotavoitteisiin liittyviin hankkeisiin. Ilmastotavoitteiden valossa metsäteollisuus pitää tärkeänä, että kestävään metsien käyttöön perustuva biopohjainen kiertotalous olisi vahvasti esillä Horisontti Eurooppa -ohjelman temaattisissa painopistevalinnoissa.

EU:n tutkimuksen ja innovaation puiteohjelmilla rahoitetaan yritysten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten pitkäjänteistä, kansainvälistä tutkimustoimintaa sekä verkottumista ja tutkijoiden liikkuvuutta. Erityisesti Horisontti Eurooppa -ohjelman pilari 2:n puitteissa rahoitettava, eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyyn parantamiseen tähtäävä toiminta on oleellista innovaatioiden nopean yhteiskunnallisen käyttöönoton turvaamiseksi. On tärkeää, että jatkossakin kaiken kokoisten yritysten lähellä olevaa tutkimusta ja innovaatioita tuetaan. Vain kytkemällä yritykset mukaan tutkimus- ja innovaatio-toimintaan mahdollistetaan ilmastotavoitteidenkin kannalta tarvittavien investointien toteutuminen.

Metsäteollisuus pitää ohjelmalle osoitettua budjettia riittämättömänä suhteessa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman eli European Green Dealin asettamiin, merkittäviä tutkimus-, kehitys-, ja innovaatiotoimenpiteitä vaativiin tavoitteisiin. Budjetista yhdeksän miljardia euroa on korvaamarkitty erityisesti elintarvikkeisiin, biotalouteen, luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvälle tutkimukselle.

Tutkimusrahoituksen lisäksi ratkaisevia ovat erilaiset tutkimus- ja innovaatiotoiminnan yhteistyömuodot ja rahoitustyökalut. Komissio pyrkii toteuttamaan lisäksi sekä

haaste- että missiopohjaista tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaa. Tämä on metsäteollisuuden mielestä kannatettavaa. Metsäteollisuus pitää julkisen ja yksityisen sektorin innovaatiokumppanuuksia (PPP), missioita ja teknologia-alustoja keskeisinä toimintatapoina, joilla akateemiseen huippu-tutkimukseen perustuvia löydöksiä saatetaan tehokkaasti yritysten innovaatiotoiminnan avulla laajaan yhteiskunnalliseen käyttöön kestävyystavoitteiden saavuttamiseksi. Tässä yhteydessä on tärkeää, että metsiin perustuva biopohjainen kiertotalous tulisi vahvasti huomioiduksi Horisontti Eurooppa -ohjelman temaattisissa painopistevalinnoissa. Uusiutuvaan, kierrätettävään, biohajoavaan ja hiiltä sitovaan materiaaliin pohjautuvat tuoteratkaisut ovat tärkeä osa kestävään ja vähäpäästöiseen talouskasvuun tähtäävää tulevaisuutta.

LISÄTIETOJA: Antti Tahvanainen

” Eurooppalaisen teollisuuden kilpailukyyn parantamiseen tähtäävä toiminta on tärkeää.

INNOVATION FUND

RISKINJAKOA

INVESTOINTIHANKKEISIIN

EU käynnisti vuonna 2020 hiilipäästöjen vähentämiseen tähtäävien investointien rahoitusohjelman. 10 miljardin euron suuruinen Innovation Fund (IF) pääomitetaan päästökaupan tuotoilla. Tuella jaetaan riskiä ilmastavoitteita toteuttavissa suurinvestointihankkeissa uusiutuvan energian, hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin, energian varastoinnin ja energiaintensiivisten toimialojen uusiutumisen alueilla.

Metsäteollisuus pitää Innovation Fundia tervetulleena lisäyksenä. Vähähiilisyttä edistävien teknologisten innovaatioiden investointeja, demonstraatioita ja käyttöönottoa kiihdyttävä instrumentti paikkaa suuren aukon eurooppalaisessa innovaatorahoitusjärjestelmässä. Järjestelmä ei ole aiemmin samassa mittakaavassa huomionut riskinjakotarpeita, jotka liittyvät uusien teknologioiden käyttöönottoon, markkinakokeiluihin ja kaupalliseen skaalaukseen tähtääviin ponnisteluihin. Monet Innovation Fundin ydinominaisuudet toimivat tehokkaina investointikannustimina. Innovation Fund tukee erityisesti veturiyritysten suuria investointihankkeita, tukea voi hakea yksi yksittäinen yritys ja hankekohtaiset rahoituspäätökset ovat kestoltaan jopa 10 vuoden mittaisia. Innovation Fund tukee metsäteollisuuden kannalta strategisesti merkittäviä teknologia-alueita, joilla on myönteisiä vaikutuksia suomalaisen teollisuuden uudistumiseen ja pitkän aikavälin kilpailukykyyn. Metsäteollisuuden näkökulmasta onkin tärkeää, että rahastosta tukea hakevia hankkeita arvioidaisiin ensisijaisesti odotettujen vaikutusten perusteella eikä eri toimialojen pääsyä hakujen piiriin rajoitettaisi missään vaiheessa esimerkiksi jäykin teollisuuspoliittisin perustein.

LISÄTIETOJA: Antti Tahvanainen

INNOVATION FUND:

ec.europa.eu/clima/policies/innovati-on-fund_en

” Instrumentti paikkaa suuren aukon eurooppalaisessa innovaatorahoitusjärjestelmässä.

EUROOPPALAINEN EDUNVALVONTAYHTEISTYÖ INNOVAATIOASIOISSA

YHDESSÄ KOKOAMME VAIKUTTAVAMPIA

Metsäsektori tekee tutkimusasioissa yhteistyötä Euroopan tasolla. Horisontti2020 -ohjelman puitteissa erittäin menestyksekkääksi osoittautuneen Bio-Based Industries Joint Undertaking -kumppanuuden avulla on luotu merkittäviä poikkitoimialaisia arvoketjurakenteita eurooppalaisen, biopohjaisen kiertotalouden rakentamiseksi. Horisontti Eurooppa -ohjelman puitteissa ohjelmaa hallinnoiva Bio-based Industries Consortium ja komissio neuvottelevat edelleen kumppanuuden jatkamisesta Circular Bio-Based Europe (CBE) nimellä. Neuvottelujen kohteena ovat erityisesti kumppanuuden strategisen tutkimussuunnitelman painopisteet. Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että kumppanuus saisi pääomaintensiiviselle innovaatiotoiminnalle sopivan rahoitustason ja että metsät huomioitaisiin muun alkutuotannon ohella merkittävänä ja kestävästi hoidettuna biomassalähteenä.

CBE:n lisäksi eurooppalainen metsäteollisuus on edustettuna myös Build4People (rakentaminen) ja SPIRE (energia- ja materiaalitehokkuus) -kumppanuuksissa Cegin Cegin (Confederation of European Paper Industries) ja FTP:n liittyttyä kumppanuuksien jäseniksi. Myös uutta biodiversiteettikumppanuutta seurataan tarkasti. Uutena tulevaisuuden mahdollisuutena on EU:n agendalle noussut maa- ja metsätalousministeriön (MMM) aloitteesta metsäteemainen kumppanuus, jolle komissio on myöntänyt valmistelurahoitusta. Metsäteollisuus ry osallistuu valmisteluun tiiviissä yhteistyössä MMM:n kanssa.

Metsäsektorin eurooppalainen teknologiyhteisö FTP (Forest-based Sector Technology Platform) pyrkii yhteistyöllä rahoituksen kohdentamiseen EU-tutkimusohjelmissa. FTP kattaa metsäsektorin metsänomistajista puutuote- ja paperiteollisuuteen. Se on julkaissut oman Strategic Research Agenda 2030 -tutkimusohjelman ja päivittänyt visionsa

vuodelle 2040 sekä koonnut Horisontti Eurooppa -ohjelman metsäteollisuudelle keskeiset rahoitushaut ajalta 2021-2022 yhtenäiseen hakuoppaaseen.

LISÄTIETOJA: Antti Tahvanainen

EU:N TUTKIMUSOHJELMAT: <https://cordis.europa.eu/>

BIO-BASED INDUSTRIES PPP: <http://bbi-europe.eu/>

BIO-BASED INDUSTRIES CONSORTIUM:

<http://biconsortium.eu/Build4People>

<https://build4people.org/>

SPIRE: <https://www.spire2030.eu/>

FOREST-BASED SECTOR TECHNOLOGY PLATFORM (FTP):

<http://www.forestplatform.org/#/>

KOMISSION FIT FOR 55 –ILMASTOPAKETTI

4

Ahti Fagerblom
Energia- ja ilmastopäällikkö
ahti.fagerblom@forestindustries.fi
040 820 9763

Maija Rantamäki
Kansainvälisten ja EU-metsäasioiden päällikkö
maija.rantamaki@forestindustries.fi
040 828 3012

Heikki Vierimaa
Energia- ja päästökauppa-asiantuntija
heikki.vierimaa@forestindustries.fi
040 830 4094

Alina Koskela
Logistiikkapäällikkö
alina.koskela@forestindustries.fi
046 921 9460

ILMASTONEUTRAALISUUTTA JA SÄÄDÖSTULVAA

Euroopan komissio vihreän kehityksen ohjelmassa esiteltiin keinot, joilla asetetut ilmastotavoitteet saavutetaan. Näistä tärkeimpiä on eurooppalainen ilmastolaki, jonka keskeinen ajatus on ilmastoneutraalisuuden saavuttaminen. Arvioiden mukaan fossiilista päästöistä ei päästäisi kokonaan eroon vuoteen 2050 mennessä, joten ilmastoneutraalisuus saavutettaisiin poistamalla päästöjä ilmakehästä eri keinoin (teknologiat ja nielut).

Ilmastolaki astui voimaan kesällä 2021, minkä myötä sekä ilmastoneutraalisuustavoite vuoteen 2050 mennessä että vuoden 2030 vähintään 55 prosentin päästövähennystavoite ovat laillisesti sitovia. Tämän seurauksena komissio ehdottaa useiden lainsäädäntöjen avaamista ja uuden lainsäädännön luomista. Yksityiskohtaisempi sääntely tapahtuu kattavan Fit For 55 -lainsäädäntöpaketin puitteissa.

LISÄTIETOJA: Ahti Fagerblom

” Fossiilitaloudesta irtautuminen ykköstavoitteeksi.

REMONTOITU PÄÄSTÖKAUPPA JAKAA NIUKKUUTTA

Päästökauppajärjestelmän tarkoitus on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä markkinaehtoisesti ja kustannustehokkaasti sovitun päästötavoitteen mukaisesti. Metsäteollisuudelle EU:n päästökauppa aiheuttaa suoraa kustannusrasitetta päästöoikeuden hinnan kautta ja epäsuoraa kustannusrasitetta kohonneena sähkön hintana. Lisäksi kohoava päästöoikeuden hinta kannustaa energiantuottajia korvaamaan fossiilisia polttoaineita puupolttoaineilla, mikä luo nousupaineita metsäteollisuuden raaka-ainekustannuksille. Nämä tekijät heikentävät maailmanlaajuisessa kilpailussa kamppailevien yritysten kilpailukykyä, mikäli riittävästä hiilivuotosuojasta ei huolehdita.

Päästökauppadiirektiivi kaudelle 2021-2030 astui voimaan vuoden 2018 alussa. Nyt komissio ehdottaa EU:n nykyisen päästökaupan tavoitteiden kiristämistä. Tämä tulee sekä nostamaan päästöoikeuden hintaa että vähentämään teollisuudelle jaettavien maksuttomien päästöoikeuksien määrää ja avaamaan niitä koskevat laskentaperusteet. Päästökaupan sähkön hintaa nostavaa vaikutusta voisi jatkossakin kompensoida kansallisin päätöksin. Suomessa sähköistämistuella toteutettava sähkön hinnan nousun palautus on jäämässä varsin maltilliseksi. Uuden direktiivin myötä maksuttomien päästöoikeuksien saajille esitetään veloitetta toteuttaa energiakatselmuksen ne hankkeet, joiden takaisinmaksuaika on korkeintaan viisi vuotta tai muuten maksuttomien päästöoikeuksien määrää leikataan 25 prosentilla.

Komission ehdotuksen yksi iso ongelmakohta metsäteollisuuden näkökulmasta on päästökaupan soveltamisalan sääntöjen muuttamisen siten, että päästökaupan ulkopuolelle jäisivät vähintään 95 prosenttia biomassaa käyttävät laitokset nykyisen 100 prosentin rajan sijaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että samalla kyseiset laitokset putoavat pois päästöoikeuksien ilmaisjaon piiristä. Ehdotus on vasten koko järjestelmän ideologiaa, jonka mukaan edelläkävijöitä

pitäisi palkita, ei rangaista. Tämän lisäksi komission ehdotuksen myötä metsäteollisuuden saamien päästöoikeuksien määrä tulee laskemaan nykyisen vuosittaisen leikkurin katon noustessa 2,5 prosenttiin.

Myönteistä komission esityksessä on, että kestäväksi luokiteltu biomassa lasketaan päästökaupassa edelleen nollapäästöisenä. Tämän vuoksi on tärkeää, että uusiutuvan energian direktiivistä (RED) saadaan biomassalle sellaiset kestävyyskriteerit, jotka katsovat nykyisen suomalaisen puunkäytön kestäväksi.

Metsäteollisuuden mielestä jatkuva päästökaupan pelisääntöjen muuttaminen heikentää vääjäämättä teollisuuden kilpailukykyä sekä sumentaa toimintaympäristöä. Metsäteollisuus korostaa, että teollisuuteen kohdistuva hiilivuotoriski on torjuttava, kunnes maailmanlaajuinen, tasapuoliset kilpailuolosuhteet takaava ilmastositoumus on toimeenpantu. Maksuttomien päästöoikeuksien jakosäännöt, hiilivuotolista ja epäsuorien kustannuksien kompensointi ovat kriittisen tärkeitä.

LISÄTIETOJA: Heikki Vierimaa (tehdasasiat) ja Alina Koskela (merenkulku ja tieliikenne)

” Vähäpäästöisyydestä pitäisi palkita eikä rangaista.

MERENKULKU ON PÄÄSTÖKAUPAN UUSIN VALTAUS

Komissio on Fit for 55 -paketissa tarttumassa merenkulun päästöihin usean aloitteen kautta. Jo vuodesta 2023 merenkulku liitettäisiin osaksi nykyistä teollisten laitosten päästökauppaa. Laivayhtiöt tai aluksen operoinnista vastaavat tahot olisivat velvollisia ostamaan ja palauttamaan päästöoikeuksia osittain jo vuosina 2023-2025. Vuodesta 2026 päästöoikeudet tulisi palauttaa täysimääräisinä ilman ilmaisjakoa.

Merenkulun päästökauppa vaikuttaisi kaikkiin merikuljetuksiin EU:ssa ja sen satamissa ja kattaisi 50 prosenttia myös EU:n ulkopuolisten matkojen päästöistä. Kolmansien maiden reaktioita on spekuloitu. Tasapuolisen kilpailuympäristön kannalta olisikin keskeistä, että EU:n oma ratkaisu toimisi mahdollisimman hyvänä pohjana globaalille kehityskululle, kun kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa neuvotellaan markkinaehtoisista päästövähennyksineuvoista vuosina 2023 – 2030.

Metsäteollisuuden mielestä komission esityksessä hiertää erityisesti se, että talvimerenkululle ei esitetä helpotuksia, vaikka jäävahvistettujen alusten polttoainekulutus ja päästöt ovat korkeammalla tasolla. Päästökaupan ei tulisi johtaa tilanteeseen, jossa Suomen suhteellinen kilpailukyky heikenee talvimerenkulun erityisolosuhteiden vuoksi. Suomen satamista on voitava jatkossakin kuljettaa kilpailukykyisesti, mikä edellyttää Suomelta selkeää ratkaisua neuvotteluissa talvimerenkulun huomioimiseksi.

Merikuljetuksiin kohdistuu kustannuspaineita myös komission esittämän vaihtoehtopolttoaineiden käyttövelvoitteen (FuelEU Maritime) ja polttoaineiden minimiverotuksen (energiaverodirektiivi) kautta. Aloitteilla on merkittävää yhteisvaikutusta logistiikan kustannustasoon ja sen kilpailukykyyn, ja Suomelta tarvitaankin selkeää tahtotilaa lieventää kilpailukykyhaittoja.

LISÄTIETOJA: Heikki Vierimaa (tehdasasiat) ja Alina Koskela (merenkulku ja tieliikenne)

KOMISSIO ESITTÄÄ TIELIIKENTEEN JA RAKENNUSTEN PÄÄSTÖKAUPPAA

Valtaosa EU:n liikennepäästöistä on peräisin maantieliikenteestä. Komissio on vastaamassa tähän haasteeseen esittämällä uutta päästömarkkinaa tieliikenteelle ja rakennuksille vuodesta 2026. Päästökaupan piiriin tuotaisiin polttoainekelijat eli polttoaineita myytäisiin lupajärjestelmällä vuotuisen päästökatto huomioiden. Huutokauppa alkaisi vuodesta 2026 ja komissio varautuu uuden päästömarkkinan heilahteluihin esittämällä useita vakautusmekanismeja. Järjestelmän sosiaalisia vaikutuksia halutaan lieventää sosiaalirahastolla, joka rahoitettaisiin päästökauppataloilla.

Kyseessä on merkittävä muutos, joka nostaisi veron tavoin polttoainekustannusta ja vaikuttaisi kuljetusten hintoihin sekä liikenteen verorakenteisiin. Samanaikaisesti tieliikenne on säilymässä kansallisten toimien, kuten verotuksen piirissä taakanjakosektorilla ainakin vuoteen 2030 saakka, mikä lisää sääntelyriskiä ja altistaa päällekkäisille toimille. Taakanjakosektorin eri päästövähennystavoitteet eri jäsenvaltioille monimutkaistavat yhteisen tieliikenteen päästökaupan hinnoittelua.

Metsäteollisuuden mielestä EU:n esityksen suorat ja välilliset vaikutukset yrityksiin ja niiden suhteelliseen kilpailukykyyn on arvioitava kattavasti ennen päätöksentekoa. Komission vaikutusten arviointi on suppea ja sitä tulisi täydentää jäsenvaltioiden arvioilla. Tieliikenteen kansallisen päästökaupan valmistelusta tulisi luopua Fit for 55-paketin julkaisun myötä. Suomen logistinen kilpailukyky edellyttää selkeää tahtotilaa kilpailukykyhaittojen lieventämiseen.

LISÄTIETOJA: Heikki Vierimaa (tehdasasiat) ja Alina Koskela (merenkulku ja tieliikenne)

SUOMELLE TAAKANJAOSTA (ESR) LEIJONANOSA

Keskeinen osa EU:n ilmastopolitiikkaa on tähän asti ollut ns. taakanjakosektori, johon kuuluvat mm. liikenteen, asumisen ja jätehuollon päästöt. Nyt komissio esittää taakanjakosektorin kahdelle keskeiselle toimialalle eli tieliikenteelle ja erillislämmitykselle omaa päästökauppajärjestelmää, joka olisi erillään nykyisestä päästökaupasta (suuret energiantuottajat ja energiaintensiivinen teollisuus). Uudesta päästökaupasta huolimatta liikenne ja erillislämmitys säilyvät ainakin 2030 saakka myös osana taakanjakosektoria.

EU-tasolla taakanjakosektorin päästövähennystavoite olisi 40 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 2005 tasosta. Jäsenmaakohtaiset päästövähennystavoitteet asettuvat haarukkaan 10 – 50 prosenttia. Epätasapainoinen taakanjako siis jatkuu.

Suomen maakohtainen päästövähennystavoite kiristyy 39 prosentista 50 prosenttiin, mikä on kovin tavoite yhdessä mm. Saksan, Ruotsin ja Tanskan kanssa. Kireä tavoite tietää Suomelle kovaa painetta vähentää mm. maantieliikenteen päästöjä.

EU:ssa mahdollisesti ilmeneviä ylijäämänieluja voisi osittain käyttää taakanjakosektorin päästöjen kompensointiin niissä maissa, joilla on vaikeuksia päästä ilmastotavoitteisiin. Tämä EU:n nieluvaranto voisi johtaa metsien käyttöön fossiilipäästöjen varastona, mutta komissio esittää mekanismin käyttöä jäsenvaltioille vapaaehtoisena.

Metsäteollisuuden mielestä kansainvälisessä toimintaympäristössä olevan teollisuuden kustannuskilpailuvyystä, puun saatavuudesta ja hiilivuotorikin riittävästä torjunnasta on huolehdittava, kun taakanjakosektorin luonnetta muutetaan (päästökaupan laajennus) ja luodaan kytkentä metsiin (nieluvaranto). On tärkeää, että Suomen nieluilla ei tulla kompensoimaan muiden maiden nieluvarajetta tai taakanjakosektorin päästöjä.

LISÄTIETOJA: Ahti Fagerblom

EU:N HIILINIELUTAVOITTEEN SAAVUTTAMINEN EDELLYTTÄÄ METSIEN HYVÄÄ KASVUA JA TERVEYTTÄ TUKEVIA TOIMENPITEITÄ

Osana Fit for 55 -pakettia annettu LULUCF-asetusehdotus määrittelee, miten maankäytön, maankäytön muutoksen ja metsien päästöt ja nielut sisällytetään EU:n ilmastotavoitteisiin. LULUCF-sektorin hiilinielut ja päästöt ovat jatkossa kiinteä osa EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista. Metsäteollisuus korostaa aktiivisen metsätalouden ja puupohjaisten tuotteiden yhteyttä ja merkitystä ilmastomuutoksen torjunnassa.

Asetuksen tavoitteena on ohjata EU:n jäsenmaita vahvistamaan hiilinielua ja vähentämään maankäyttösektorin päästöjä. Komission EU:lle esittämä uusi yhteinen nielutavoite -310 Mt CO₂ vuoteen 2030 mennessä on erittäin tiukka. Suomen maankäyttösektorin nielutavoitteeksi komission ehdottaa -17,8 Mt CO₂:a.

Asetuksen sisältö on kolmeportainen. Ensimmäisellä kaudella 2021-2025 säilytetään nykyisen LULUCF-asetuksen laskentasäännöt. Vuonna 2025 jäsenmaille asetetaan erilliset, vuosia 2026-2029 koskevat tavoitteet, joiden avulla pyritään saavuttamaan vuoden 2030 tavoite. Vuoden 2030 jälkeen maatalouden metaani- ja typpioksiduulipäästöt entiseltä taakanjakosektorilta yhdistetään LULUCF-laskentaan ja näin muodostetaan uusi maankäyttösektori AFOLU. AFOLU-sektorille tavoitellaan hiilineutraaliutta EU-tasolla vuoteen 2035 mennessä ja siitä eteenpäin hiilinegatiivisuutta.

Suomelle esitetty uusi nielutavoite on korkeampi kuin valtioneuvoston tilaamassa HIISI-hankkeessa vuodelle 2030 arvioitu nielu. Esitetyn nielutavoitteen saavuttamiseksi aktiivinen ja oikea-aikainen metsänhoito on avainasemassa. Metsäteollisuus korostaa ennen kaikkea metsien hyvää kasvua ja terveyttä edistäviä toimenpiteitä, joilla on keskeinen rooli

myös ehkäistäessä metsätuhoja. Erilaiset tuhot uhkaavat joutuneen laajasti Euroopan metsien hiilensidontaa. Myös suunniteltuihin hiilikompensaatiojärjestelmiin on suhtauduttava erityisellä varovaisuudella.

Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että komissio korostaa puupohjaisten tuotteiden kykyä varastoida hiiltä. Valitettavasti LULUCF-asetuksessa ei kuitenkaan tunnisteta puupohjaisten tuotteiden mahdollisuutta korvata uusiutumattomista raaka-aineista valmistettuja tuotteita eli niin sanottua substituutiovaikutusta, mikä on hiilivaraston ohella tärkeä osa ilmastomuutoksen torjuntatoimia.

Vuoden 2035 jälkeen AFOLU-sektorin hiilinielua voidaan käyttää muiden sektoreiden päästöjen kompensoimiseen. Komission näkemyksen mukaan vuonna 2050 AFOLU-sektorin oletetaan sitovan ne päästöt, joita ei muiden sektoreiden lisätoimilla voida vähentää. Jatkovalmistelussa on varmistettava, etteivät kompensatiomekanismit johda tilanteeseen, jossa muiden EU-maiden tai sektoreiden fossiiliset päästöt katetaan metsäisten maiden nieluilla. Vapaaehtoisuus järjestelmässä tulee varmistaa.

LISÄTIETOJA: Maija Rantamäki

” Aktiivinen ja oikea-aikainen metsänhoito on avainasemassa.

PUUNKÄYTÖN HYVÄKSYTTÄVYYS PUNTARISSA

Uusiutuvan energian direktiivissä (REDII) säädetään mm. uusiutuvan sähkön tukijärjestelmistä, uusiutuville energialähteillä tuotetun lämmön ja jäähdytyksen lisäämistavoitteista, alkuperätakuista, uusiutuvan energian käytöstä liikenteessä sekä biomassan kestävydestä. Metsäteollisuuden mielestä direktiiviä ei pidä taas avata, etenkin biomassan kestävyyskriteerien osalta.

Alkuperäinen RED II -direktiivi julkaistiin 2018 ja se tuli toimeenpanna kesällä 2021. Direktiivissä säädetään uusiutuvan sähkön tukijärjestelmistä, omaan käyttöön uusiutuvaa sähköä tuottavien kuluttajien oikeuksista ja kohtelusta, uusiutuvia energialähteitä käyttävien tuotantolaitosten lupamenettelyistä, uusiutuville energialähteillä tuotetun lämmön ja jäähdytyksen lisäämistavoitteista, alkuperätakuista, biopolttoaineiden ja muun uusiutuvan energian käytöstä liikenteessä sekä biopolttoaineiden, bionesteiden ja kiinteän biomassan kestävydestä.

Nyt direktiiviä päivitetään, jotta se on linjassa EU:n uuden 55 prosentin päästövähennystavoitteen kanssa. Uusiutuvan energian tavoitetaso korottamisen lisäksi keskeisimmät ehdotukset liittyvät metsäbiomassan käyttöön ja kestävyyskriteereihin sekä lämpö- ja liikennesektoreihin.

Komission ehdotuksessa EU:n yhteistä uusiutuvan energian tavoitetta nostetaan 32 prosentista 40 prosenttiin. Jäsenvaltiot asettaisivat jatkossakin omat tavoitteensa kansallisissa ilmasto- ja energiasuunnitelmissa. Suomen nykyisen 51 prosentin tavoitteen arvioidaan nousevan 57 prosenttiin. Liikenteen energiasisältöön perustuva velvoite korvaantuisi jatkossa liikenteen polttoaineiden kasvihuonekaasuintensiteetin vähentämisvelvoitteella. Liikennepolttoaineiden ja sähkön kasvihuonekaasuintensiteetin tulisi vähentyä vähintään 13 prosenttia vuoteen 2030 mennessä.

Teollisuudelle esitetään omaa ohjeellista uusiutuvan energian lisäystavoitetta (1,1 prosenttia vuosittain). Lisäksi

esitetään teollisuustuotteille merkintää, joka kertoo kuinka suuri osuus tuotteesta on valmistettu uusiutuvalla energialla. Uusiutuvan energian alkuperätakuista olisi jatkossa aina myönnettävä myös tuotannolle, joka on saanut taloudellista tukea.

Jatkossa jäsenvaltioilta edellytettäisiin toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että bioenergia tuotetaan tavalla, joka minimoi kohtuuttomat vääristymät raaka-ainemarkkinoilla sekä haitalliset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen. Edellä mainittua tarkoitusta varten jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon jätehierarkia sekä kaskadiperiaate, jolla tarkoitetaan materiaalien resurssitehokasta käyttöä siten, että metsäbiomassaa käytetään ensi sijassa tuotteisiin ja materiaaleihin energiakäytön sijasta. Tässä yhteydessä puhutaan ”korkealaatuisesta ainespuusta”, jonka ominaisuudet, kuten puulaji, mitat, suoruus ja oksaisuus, tekevät siitä teolliseen käyttöön soveltuvan. Se ei koske esikaupallisissa harvennukissa tai metsäpalojen, tuholaitosten, tautien tai abiottisten tekijöiden seurauksena korjattuja puita.

Biomassan kestävyyskriteerien soveltamisrajan osalta komissio ehdottaa kiinteitä biomassapolttoaineita käyttävien laitoksen kokonaislämpötehorajan alentamista 20 MW:sta 5 MW:iin, mikä toisi kriteerien piiriin myös päästökaupan ulkopuolella olevia pienempiä toimijoita, kuten sahoja. Jäsenvaltioiden olisi luotava 5-10 MW:n sähköä, lämpöä ja jäähdytystä tuottaville laitoksille yksinkertaistettu kestävyysvarmentamisjärjestelmä. Tuotetun uusiutuvan energian päästösäästöjä halutaan aikaistaa siten, että säästö olisi vähintään 70 prosenttia kaikille jo olemassa oleville laitoksille vuoden 2025 loppuun asti ja sen jälkeen 80 prosenttia.

Niin sanottuun riskiperusteiseen metsäbiomassan kestävyyskriteeristöön esitetään merkittäviä lisäyksiä koskien maaperän laadun ja biologisen monimuotoisuuden turvaamista. Muun muassa kantojen ja juurien korjuuta tulisi välttää, kuten myös biomassan korjuuta haavoittuvilla maaperillä. Lisäksi tulisi minimoida laajoja avohakkuita, välttää maan tiivistymisen korjuun yhteydessä ja varmistaa kansallisesti asianmukaiset kynnysarvot kuolleen puun poistamiselle. Samaan aikaan komissio esittää uusia no go -alueita, joilta metsäbiomassan hankinta olisi kokonaan kielletty.

Metsäteollisuuden mielestä juuri toimeenpantua uusiutuvan energian direktiiviä tulisi muuttaa mahdollisimman vähän, jotta toimintaympäristöön saataisiin pitkään kaivattua ennakoitavuutta.

Kestävyyssuhteiden mahdollisessa laajentamisessa alle 20 MW:n laitoksiin tulisi välttää toimijoihin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa. Olemassa olevia energialaitoksia koskevia päästösäästövaatimuksia ei tule takautuvasti muuttaa. Teollisuudenaloja, joilla uusiutuvan energian osuus on korkea jo nykyisin, ei pidä velvoittaa lisäämään osuutta vuosittain.

Metsäteollisuus suhtautuu kriittisesti metsäbiomassan kestävyyskriteerien avaamiseen. Nykyisten kestävyyskriteerien toimeenpano on vasta alkamassa eikä niiden toimivuudesta ole siten tietoa. Komission esitys uusiksi kriteereiksi rikkoo pitkään valmisteltua riskiperusteista lähestymistapaa, joka sai laajan hyväksynnän osana REDII:n valmistelua edellisen komission kaudella. Osa uusista kriteereistä on lisäksi hyvin yksityiskohtaisia, mikä vie pohjaa pois kansalliselta soveltamiselta.

On periaatteena hyvä, että jalostukseen kelpaavan puun halutaan ohjautuvan jalostukseen eikä esimerkiksi tukipolitiikan ohjaamana suoraan polttoon. Puubiomassalle esitetty kaskadiperiaate on metsäteollisuuden mielestä tärkeä, mutta komission ei tule laatia sitä koskevaa lainsäädäntöä.

Metsäteollisuus myös muistuttaa, että biomassan kestävyyskriteerit koskettavat koko puuta jalostavan teollisuuden puunhankintaketjua, koska Suomessa puubiomassaa ei kasvateta energiantuotantoa varten.

LISÄTIETOJA: Majja Rantamäki (metsäasiat) ja Ahti Fagerblom (tehdasasiat)

” Jos halutaan puutaloja, on saatava kaataa puuta metsästä.

ENERGIATEHOKKUUS (EED) JÄÄ YLISÄÄNTELYN JALKOIHIN

Komission ehdotuksessa linjataan säännöt, joiden avulla toteutetaan ”energiatehokkuus ensin” -periaatetta ja varmistetaan energiatehokkuustavoitteiden saavuttaminen Euroopan unionissa. Käytännössä ehdotuksessa listataan puitteet ja toimenpiteet, joilla tavoitellaan energian käytön vähentämistä. Tällä on tarkoitus varmistaa, että EU pääsee 55 prosentin päästövähennystavoitteeseensa vuonna 2030.

Ehdotuksessa kiristetään merkittävästi EU-tason energiankäytön kulutuksen yleistavoitteita vuodelle 2030 ja tavoitteet muutettaisiin luonteeltaan EU-tasolla sitoviksi. Tämä lähes kaksinkertaistaisi EU:n energiankulutuksen vähentämistavoitteet vuodelle 2030. Tämä on huomattava kiristys, kun otetaan huomioon, että yksikään jäsenmaa ei ole pääsemässä nykyisiinkään tavoitteisiin.

EU-tason sitova tavoite jyvitetään jäsenvaltioille, mutta ei sitovina. Mikäli energiatehokkuus ei komission mielestä parane EU-tasolla riittävällä tahdilla, komissio voi määrätä jäsenvaltioita kuromaankäyttöön tehokkuusvajeensa umpeen.

TEM:n alustavan laskelman mukaan Suomen vuoden 2030 energian loppukäyttö rajattaisiin noin tasolle 255 terawattituntia. Vuonna 2019 se oli 301 terawattituntia.

Direktiivin energiansäästöavoitteen mukaan Suomen olisi saavutettava 4,5 terawattituntia uutta vuotuista energiansäästöä. Nykyinen voimassa oleva vuotuisen säästön tavoite on 2,4 terawattituntia, joten kiristys on todella merkittävä.

Jäsenvaltioille kohdistuu raskas hallinnollinen taakka, koska niiden on yksityiskohtaisesti esiteltävä energiatehokkuuteen liittyviä ohjelmia, suunnitelmia, toimeenpanoa ja tuloksia. Laajat raportointi- ja tietotarpeet kohdistuvat myös teollisuuteen.

Energihallintajärjestelmiä ja energiakatselmuksia koskevat vaatimukset ja soveltamisala muuttuvat siten, ettei velvoittavuutta sidota yrityskokoon (”suuri yritys”), vaan kaksiportaisesti yrityksen kokonaisenergiankäyttöön.

Metsäteollisuuden mielestä olennaista ilmastonmuutoksen torjunnassa on tavoitella merkittäviä päästövähennyksiä, eikä nyt ehdotetun energiadirektiivin tavoin rajoittaa energiankäyttöä yksityiskohtiin menevällä säätelyllä. Päinvastoin, vähäpäästöisen energian käytön kasvattaminen mahdollistaa esimerkiksi yhteiskunnan ja teollisuuden sähköistämistä, vetytaloutta ja hiilidioksidin talteenottoa. Suomen on voitava käyttää kattavaa ja tuloksekasta energiatehokkuussopimusjärjestelmää direktiivin energiasäästöavoitteen täytäntöönpanossa.

LISÄTIETOJA: Heikki Vierimaa

ENERGIAVEROTUKSEN (ETD) ON TURVATTAVA KANSAINVÄLISTÄ KILPAILUKYKYÄ

Energiaverodirektiivillä säädetään yhteiset periaatteet lämmön, polttoaineiden ja sähkön verotukselle. Verolinjaukset ovat aiemmin vaatineet EU:n jäsenmaiden yksimielisyyden, mutta nyt esitetään tietyin ympäristöperustein mahdollisuutta myös määränemistöpäätöksiin. Metsäteollisuuden mielestä energiaveroista päätösvalta on syytä pitää kansallisissa käsissä eikä siirtyä jäsenvaltioiden määränemistöpäätöksiin. Kilpailukykyisten verotasojen säilyttäminen teollisuudelle on ensiarvoisen tärkeää.

Teollisuuden päästöt ohjataan jo päästökaupan kautta alas, joten päällekkäistä ohjausvaikutusta ei tarvita energiaverotuksen kautta. Ilmastonmuutoksen torjunnan kannalta on erityisen oleellista säilyttää teollisuuden sähkön käytön nykyinen maltillinen verokohtelu. Fossiilitalouden alajajossa on ensiarvoisen tärkeää säilyttää nykyinen bioenergian verovapaa kohtelu sekä ottaa huomioon myös tehokkaat sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitokset (CHP).

Metsäteollisuuden mielestä energiaverodirektiiviä

päivitettyä tulee huomioida teollisuuden kansainvälinen kilpailukyky ja hiilivuotoriski. Tämän vuoksi on tärkeää, että kansainvälisessä kilpailussa olevalle energaintensiiviselle teollisuudelle voidaan jatkossakin asettaa energiaverojen minimitasoista poikkeavat verotasot.

Direktiiviesitys edellyttäisi myös liikenteen dieselin ja bensiinin samankaltaista verottamista, mikä johtaisi merkittäviin dieselin verotuspaineisiin. Merenkulun aluksille esitetään samoin minimiverotaso, mikä aiheuttaisi kustannuspaineita merikuljetusten hintoihin. Tämä tapahtuisi tilanteessa, jossa myös merenkulun päästökauppa ja FuelEU Maritime ovat nostamassa Suomelle äärimmäisen tärkeän merikuljetuksen kustannuksia. Suomi on muita EU-maita riippuvaisempi merikuljetuksista.

LISÄTIETOJA: Heikki Vierimaa

” Ilmastotavoitteeseen päästään lisäämällä sähkön käyttöä, ei vähentämällä.

METSÄT

5

Maija Rantamäki
Kansainvälisten ja EU-metsäasioiden päällikkö
maiya.rantamaki@forestindustries.fi
040 828 3012

Matti Mäkelä
Kotimaan metsäasioiden päällikkö
matti.makela@forestindustries.fi
040 741 1247

EU:N METSÄSTRATEGIA

TOIMEENPANOSSA KANSALLINEN PÄÄTÄNTÄVALTA METSIIN ON SÄILYTETTÄVÄ

EU:n uusi metsästrategia kokoaa yhteen komission met-siä koskevat tavoitteet ja jatkotoimet Green Dealin tavoit-teiden saavuttamiseksi. Strategian pääpaino on luonnon monimuotoisuuden ja metsien hiilinielujen vahvistami-nessa, eikä strategia valitettavasti tunnista metsäsektorin sosiaalista ja taloudellista merkitystä. Metsäteollisuus korostaa holistista lähestymistapaa metsien käyttöön sekä kansallisen metsäpolitiikan merkitystä strategiaa toimeenpantaessa.

EU:n uusi metsästrategia pyrkii laajentamaan EU:n päätäntä-valtaa metsien käytöstä yksityiskohtaiselle tasolle esittämällä esimerkiksi suosituksia metsäsuunnitelmien sisällöksi sekä ohjaamalla yhä tarkemmin metsien hoitoa. Lisäksi komis-sio haluaa laajentaa paneurooppalaisen Forest Europe -prosessin määrittelemän kestävän metsätalouden indikaat-toreita ja ohjailla puun käyttöä tiettyihin käyttötarkoituksiin kaskadiperiaatteen mukaisesti. Strategia sisältää myös lainsäädäntöesityksen metsiä koskevasta tiedonkeruusta ja raportoinnista.

Metsäsektorin yhteiskunnallinen merkitys on osalle jäsenvaltioista erittäin suuri ja metsäteollisuuden tuotteet luovat hyvinvointia koko Eurooppaan. Suomi on EU-alueen metsäisin maa, ja metsäsektorilla on maassamme merkittävä kansantaloudellinen vaikutus.

Kansallinen toimivalta metsäkysymyksissä on jatkossakin tärkeää. Metsät ovat erilaisia ja niillä on erilainen rooli eri maissa. On tärkeää, että komission toimivaltaa ei kasvateta epäsuorasti ympäristö-, energia-, ilmasto- ja rahoituspoli-tiikkojen alla (mm. biodiversiteettistrategia, LULUCF, REDII, taksonomia).

On hyvä, että metsästrategia tunnistaa biotalouden ja puupohjaisten tuotteiden mahdollisuudet hiilivarastona sekä osittain uusitumattomista raaka-aineista valmistettujen tuot-teiden korvaajina. Valitettavasti puupohjaisten tuotteiden muut kuin ilmastohyödyt jäävät strategiassa vaille huomiota. Puunkäytön kaskadiperiaate on tärkeä, mutta metsäteolli-suus katsoo, ettei siihen liittyvää lainsäädäntöä tulisi tehdä.

Metsäteollisuustuotteiden valmistus edellyttää tasaista ja riittävää raaka-ainevirtaa kestävästi hoidetuista metsistä. Kestävä ja aktiivinen metsien hoito on tehokas keino ehkäistä metsätuhoja ja edistää metsien elinvoimaisuutta ja kasvua sekä sopeutumista muuttuviin olosuhteisiin. Talouskäytös-sä olevat metsät tarjoavat puuraaka-aineen lisäksi suuren määrän muita ekosysteemipalveluita yli puu- ja ihmiskuku-polvien.

Strategian sisältämä metsätietoa ja raportointia koskeva lainsäädäntöaloite on merkittävä. Suomella on valtakunnal-lisen metsien inventoinnin kautta kattavasti ja pitkäaikaisesti tietoa maan metsävaroista, metsien tilasta ja hallinnasta. EU-tasoinen, vertailtavissa oleva metsätieto mahdollistaa tasapuolisen metsiä koskevan seurannan sekä auttaa esimer-kiksi metsätuhojen torjunnassa. Metsiä koskeva tieto tulee jatkossakin kerätä kansallisesti osana valtakunnan metsien inventointia.

LISÄTIETOJA: Maija Rantamäki

”Talousmetsät tarjoavat puuraaka-aineen lisäksi suuren määrän ekosysteemipalveluita yli puu- ja ihmiskukupolvien.

METSÄKATO

SUOMALAISEN METSÄTEOLLISUUDEN PUUNHANKINTA EI AIHEUTA METSÄKATOA

Metsäkato aiheuttaa globaalisti luonnon monimuotoisuuden heikentymistä. Komission tavoitteena on varmistaa, ettei EU:ssa myytävien tuotteiden tuotanto aiheuta metsäkatoa. Puun laillisuutta koskeva EU:n puutavara-asetus ollaan mahdollisesti sulauttamassa osaksi metsäkatolainsäädäntöä. Metsäteollisuus korostaa kestävän metsätalouden merkitystä taisteltaessa metsäkatoa vastaan.

Lähes 80 prosenttia kaikesta globaalista metsäkadosta johtuu soijan, naudanlihan, palmuöljyn, kahvin ja kaakaon kaltaisten hyödykkeiden tuotannon kasvusta. Komissiosta odotetaan metsäkadon ehkäisyä koskevaa lainsäädäntöaloitetta vuoden 2021 loppuun mennessä. Metsäkadon ehkäisyn keinoiksi harkitaan asianmukaisen huolellisuuden varmistamista toimitusketjuissa (due diligence). Lisäksi pohditaan muun muassa pakollisten tuotemerkintöjen käyttöönottoa, yritysten raportoinnin lisäämistä sekä jalanjälkilaskelmia.

Komissio laati metsäkatoa koskevan tiedonannon vuonna 2019 ja toteutti syksyn 2020 aikana konsultaation metsäkadon vastaisista toimista ja EU:n puutavara-asetuksesta. Valitettavasti komissio ei tule julkaisemaan vaikutustenarviointia konsultaatioiden sisällöstä ennen lainsäädäntöehdotuksen antamista.

Lainsäädännön päällekkäisyyttä on vältettävä, kun harkitaan toimia, joilla torjutaan metsäkatoa. Lisäksi on muistettava vapaaehtoisten metsäsertifiointijärjestelmien tärkeä rooli kestävyyden osoittamisessa. Markkinalähtöiset sertifiointijärjestelmät ovat globaaleja työkaluja, joita on jo pitkään kehitetty laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Metsäteollisuus korostaa, että metsäteollisuusyritykset ovat vastuullisen toiminnan ytimessä. Suomalaisen metsäteollisuuden puunhankinta ei aiheuta metsäkatoa ja metsäteollisuus varmistaa puun alkuperän ja laillisuuden.

LISÄTIETOJA: Maija Rantamäki

” Metsäteollisuus korostaa kestävän metsätalouden merkitystä taisteltaessa metsäkatoa vastaan.

EU:N BIODIVERSITEETTISTRATEGIA

BIODIVERSITEETTISTRATEGIA EI TUNNISTA KESTÄVÄN METSÄTALouden MERKITYSTÄ

EU:n päivitetyn biodiversiteettistrategian tavoitteena on varmistaa luonnon monimuotoisuuden elpyminen vuoteen 2050 mennessä. Keinoiksi strategia nimeää muun muassa suojelupinta-alan merkittävän lisäämisen ja heikentyneiden ekosysteemien ennallistamisen. Biodiversiteettistrategia pyrkii luonnon monimuotoisuuden sisällyttämiseen läpileikkaavana eri politiikkasektoreille. Metsäteollisuus pitää tärkeänä kestävä metsätalouden sekä jäsenvaltioiden parhaiden käytäntöjen merkitystä edistettäessä luonnon monimuotoisuutta.

Metsäteollisuus pitää luonnon monimuotoisuuden turvaamista tärkeänä – kestävyden kaikki kolme osa-aluetta huomioiden. EU:n uuden biodiversiteettistrategian luonnon monimuotoisuutta koskevat suojelu- ja ennallistamistavoitteet ovat erittäin kunnianhimoisia. Valitettavasti strategia laadittiin ilman kattavaa arviota sen taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista, eikä siinä tunnusteta kestävä metsätalouden merkitystä.

Vuoden 2021 aikana odotetaan komissiosta ennallistamista koskevaa lainsäädäntöehdotusta. Metsäteollisuuden mielestä päätökset suojelu- ja ennallistamistavoitteista on tehtävä kansallisella tasolla. Niihin on pyrittävä jäsenmaiden valitsemilla keinoilla ja jäsenmaiden olosuhteet huomioiden. Suojelu- ja ennallistamispinta-alojen suoran kasvattamisen sijaan tulee huomioida kestävässä metsänhoidossa jo käytettyjä toimenpiteitä luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Suojelu tulee kohdistaa kriittisiin kohteisiin.

Biodiversiteettistrategiassa esitetään turvemaiden sekä primääri- ja vanhojen metsien merkittävää suojelua. Suo-

mesta ei saa tulla taakankantajaa sen takia, että maassamme on runsaasti metsiä ja turvemaita. On varmistettava, etteivät biodiversiteettistrategian toimenpiteet uhkaa metsäteollisuuden puun käyttöä ja sen mahdollista lisäämistä. Puun käytön rajoittaminen vaarantaisi sekä nykyisen tuotannon että tulevaisuuden investoinnit biopohjaiseen kiertotalouteen.

Metsäteollisuus korostaa, että metsäpolitiikka kuuluu jäsenvaltioiden kansalliseen päätäntävaltaan ja tämän tulee näkyä strategian sisältämissä metsäkysymyksissä ja -määritelmässä, joita ovat esimerkiksi primäärimetsän ja vanhan metsän määritelmä sekä niin sanottu closer-to-nature-forestry.

LISÄTIETOJA: Maija Rantamäki

” Puun käytön rajoittaminen vaarantaisi sekä nykyisen tuotannon että tulevaisuuden investoinnit biopohjaisen kiertotalouteen.

YHTEINEN MAATALOUSPOLITIikka (CAP)

MAATALOUSPOLITIIKAN MAHDOLLISTETTAVA LAAJA VALIKOIMA METSÄTALOUS-TOIMENPITEITÄ

Maatalousministerit hyväksyivät kesäkuussa 2021 yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen vuosille 2023-2027. Maatalouspolitiikka sisältää myös metsiä koskevia toimenpiteitä. Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että CAP mahdollistaa jatkossakin laajan valikoiman metsätaloustoimenpiteitä.

CAP:n uusi ohjelmakausi päästään aloittamaan vuoden 2023 alussa sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt jäsenmaiden laatimat uudet strategiasuunnitelmat.

Vaikka EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, metsien käyttöä ohjailaan usean eri EU-politiikan kautta. EU:n maatalouspolitiikka on yksi näistä. Metsiin liittyvät toimet ovat olleet osa yhteistä maaseudun kehittämissä politiikkaa (pilari II). Jatkossa I- ja II-pilarin tuet toteutetaan yhden kansallisen strategisen suunnitelman alla. Kansallisesti on tavoiteltu sitä, että säännöt vastaavat toisiaan, tehtiinpä toimenpide sitten osana CAP:ia tai kansallisena valtiontukitoimenpiteenä.

Yhteinen maatalouspolitiikka ohjaa maa- ja metsätalouden sekä maaseutualueiden valtiontukea koskevia suuntaviivoja. Kyseisiä suuntaviivoja sovelletaan metsätalouteen lähinnä kestävä metsätalouden rahoituslain eli niin kutsutun KEMERA-tuen toimeenpanossa. KEMERA-tuki rahoitetaan kokonaisuudessaan kansallisista varoista.

Metsäteollisuus korostaa metsäsektorin merkitystä luottaessa työpaikkoja ja kasvua maaseudulle. Lisäksi puupohjaiset tuotteet tarjoavat useita ilmasto- ja ympäristömyönteisiä ratkaisuja, jotka edesauttavat maaseudun kehittämistä myös tulevaisuudessa. Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että

CAP mahdollistaa jatkossakin laajan valikoiman metsätaloustoimenpiteitä, ei pelkästään ympäristötoimia. Lisäksi valtiontukisääntöjen tulee CAP-asetusten tavoin olla aiempaa väljemmät ja jättää tilaa kansallisille olosuhteille.

LISÄTIETOJA: Maija Rantamäki, Matti Mäkelä

” Vaikka EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, metsien käyttöä ohjailaan usean eri EU-politiikan kautta.

LOGISTIIKKA JA LIIKENNE

6

Alina Koskela
Logistiikkapäällikkö
alina.koskela@forestindustries.fi
046 921 9460

KESTÄVÄN JA ÄLYKKÄÄN LIKKUVUUDEN STRATEGIA

LAINSÄÄDÄNTÖMUUTOS- TEN HUOMIOITAVA TEOLLI- SUUDEN KILPAILUKYKY

Euroopan komission kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategia tavoittelee liikenteen viherryttämistä ja digitalisoimista sekä liikennejärjestelmän kriisisietokyvyn parantamista. Joulukuussa 2020 annettu strategia hakee muutosta kunnianhimoisesti 82-kohtaisella toimintasuunnitelmalla. Fit for 55 -paketti on antanut esimakua muutoksen mittakaavasta, ja lisää lainsäädäntöä on tulossa tulevina vuosina. Logistiikasta riippuvaiselle Suomelle on tärkeää, että maamme erityiskysymykset huomioidaan ja kilpailukyvästä pidetään huolta muutos-paineessa.

Logistiikan kannalta merkittävimpiä strategian uudistuksia on siirtyminen kaikissa liikennemuodoissa saastuttaja maksaa -periaatteen mukaiseen hiilen hinnoitteluun. Taustalla on EU-tasolla sovittu tavoite vähentää liikenteen päästöjä 90 prosenttia vuoteen 2050 mennessä. Fit for 55 -paketti esittää merenkulun liittämistä päästökauppaan, lentoliikenteen päästökaupan laajentamista sekä uuden päästökaupan perustamista tieliikenteeseen. Lisäksi energiaverotusta esitetään EU-tasolla muutettavaksi poistamalla kannusteita fossiilisten käytöltä suhteessa vähähiilisiin ja uusiutuviin käyttövoimiin.

Samalla kun fossiilisten käyttöä halutaan suitsia uusilla maksuilla ja veroilla, komissio ja jäsenvaltiot ovat todellisen haasteen edessä, sillä tilalle on saatava vähäpäästöisiä vaihtoehtoja jo lyhyellä aikavälillä. Tavaraliikenteen vähähiilistämässä tavoitellaan mittavaa liikennemuotosiirtymää, jossa 75 prosenttia tavaraliikenteestä kulkisi EU:ssa raiteilla ja sisävesiliikenteessä. Jo maantieteellisen sijaintinsa vuoksi Suomen riippuvuus merikuljetuksista tulee jatkumaan,

mutta myös muiden liikennemuotojen tarjoamista mahdollisuuksista on voitava hyötyä täysimääräisesti. EU-rahoitusta on tulevina vuosina saatavilla erityisesti raideliikenteen kehittämiseen, eikä tässä tule unohtaa tavaraliikenteen ja metsäteollisuuden tarpeita.

Tarkasteluun ovat tulossa myös raskaiden ajoneuvojen päästöarajat. Henkilö- ja pakettiautojen polttomootorin valmistus EU:ssa voisi loppua Fit for 55:n myötä jo vuoteen 2035 mennessä. Raskas liikenne tarvitsee laajempaa työkalupakkia, joka huomioi myös Suomen eurooppalaisella mittakaavalla painavan ja pitkän kuljetuskaluston. Suomen pitkäjänteisellä kehityksellä kohti isompia massoja ja mittoja on saatu hyviä tuloksia energiatehokkuushyödyistä. Uusimmissa tarkasteluissa HCT-kuljetuksilla on vähennetty polttoainekulutusta ja vastaavasti päästöjä jopa 20 %. Suomen kokemukset on huomioitava, kun komissio avaa tarkasteluun mittojen ja massojen direktiivin vuonna 2022. Myös jakeluinfrakehityksen tulee jatkossa vastata teollisuuden kuljetustarpeisiin pitkien etäisyyksien Suomessa.

Kuten koronapandemia on osoittanut, tavaroiden ja tiedon on voitava liikkua sisämarkkinoilla häiriöttömästi myös poikkeustilanteissa. EU:n liikennejärjestelmän kriisisietokykyä halutaan kehittää parantamalla erityisesti digitaalisen ja fyysisen infran yhteyksiä. Green lanes -menettely toimi hyvänä esimerkkinä siitä, miten sisämarkkinat vastasivat tavaraliikenteen mahdollistamiseen koronakriisin aikana. Komissio aikookin jatkossa panostaa tiedonjaon arkkitehtuureihin ja yhteensopiviin rajapintoihin tietoavaruuksien (European Data Spaces) avulla ja yhteisten datapelisääntöjen avulla.

Tärkeänä strategisena tavoitteena pysyy TEN-T-ydinverkon valmistuminen tavoiteajassa vuoteen 2030 mennessä, mikä edellyttää myös Suomelta aktiivisia toimia. Komissio kiinnittää entistä enemmän huomiota myös infran kriisikestävyyteen, ja EU-rahoitushauissa tulevat painottumaan häiriö- ja onnettomuustilanteisiin varautuminen ilmastonmuutoksen vaikutukset huomioiden. Samoin infrahankkeiden ilmastovaikutukset on ensi kertaa arvioitava rahoitushakemuksissa ”do no significant harm” -periaatteen mukaisesti.

LISÄTIETOJA: Alina Koskela

VASTUULLISUUS, YMPÄRISTÖ JA KIERTOTALOUS

7

Fredrik Blomfelt
Ympäristöpäällikkö
fredrik.blomfelt@forestindustries.fi
040 705 7389

Aaron Vuola
Ympäristöasiantuntija
aaron.vuola@forestindustries.fi
050 539 2583

KESTÄVÄ KEHITYS

METSÄTEOLLISUUDEN VASTUULLISUUS- SITOUKSET KESTÄVÄN KEHITYKSEN TUKENA

Euroopan vihreän kehityksen ohjelma eli Green Deal on olennainen osa EU:n toimia YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Metsäteollisuudella on tässä paljon annettavaa.

Komission tavoitteena on, että kestävyys ja kansalaisten hyvinvointi otetaan talouspolitiikan keskiöön ja YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (Sustainable Development Goals, SDG) EU:n päätöksenteon ja toiminnan ytimeen. Osana Green Dealia komissio aikoo muokata talouspolitiikan eurooppalaista ohjausjaksoa siten, että YK:n kestävän kehityksen tavoitteet sisällytetään siihen.

Metsäteollisuus on vastuullisuussitoumuksissaan sitoutunut edesauttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Metsäteollisuuden vastuullisuussitoumukset ja toiminta vaikuttavat monen SDG-tavoitteen edistämiseen. Metsäteollisuudella on ratkaiseva asema esimerkiksi kestävän talouskasvun sekä kestävän teollisuuden ja innovaatioiden edistämisessä, uusiutuvan energian määrän lisäämisessä, ilmastonmuutoksen torjumisessa sekä kiertotalouden ja metsien kestävän käytön toteuttajana.

Eri tahojen yhteistyö ja kumppanuudet ovat äärimmäisen tärkeitä kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Yrityksillä on tärkeä rooli tavoitteiden toimeenpanossa. Lisäksi on myös ymmärrettävä ottaa huomioon kaikki vastuullisuuden osa-alueet.

LISÄTIETOJA: Fredrik Blomfelt

EU:N YRITYSVASTUULAINSÄÄDÄNTÖ

ON TURVATTAVA YRITYSTEN OIKEUSVARMUUS

Euroopan komissio on ilmoittanut antavansa lokakuussa 2021 ehdotuksen EU-tason yritys vastuusääntelyksi. Sääntelyllä pyritään edistämään vastuullista yritystoimintaa ja minimoimaan sosiaaliset ja ympäristölliset haitat. Sääntelyehdotuksen keskeisenä osana on asianmukaista huolellisuutta koskevat velvoitteet (due diligence). Metsäteollisuus suhtautuu myönteisesti EU-tason asianmukaista huolellisuutta koskevaan sääntelyyn, kunhan tietyt reunaehdot toteutuvat. Kansallisia lakialoitteita yritys vastuusta on vältettävä.

Huolellisuusvelvoite tarkoittaa, että yrityksen täytyy arvioida ja ennaltaehkäistä toimintansa kielteisiä ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia ja korjata olemassa olevia haittoja tai puutteita. Useat kansalliset due diligence -aloitteet Euroopassa ovat johtaneet ennakoimattomaan toimintaympäristöön yrityksille. Lisäksi ne johtavat kilpailuhaittaan ja lisäävät yritysten hallinnollista taakkaa. Siksi EU-tason sääntely olisi useita kansallisia aloitteita suotuisampi. Paras etenemistapa olisi kuitenkin globaali ratkaisu globaaliin haasteeseen. Sitovien maailmanlaajuisten sääntöjen asettamiseksi löytyy jo sääntöjä tai ohjeita, esim. YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet.

Jotta EU:n oikeudellinen kehys olisi hyväksyttävä, sen on täytettävä useita reunaehtoja. Yritysten oikeusvarmuus on taattava ja yritysten hallinnollinen taakka on pidettävä perusteltavalla ja kohtuullisella tasolla. Vaatimukset on määriteltävä selkeästi ja niiden on oltava hallittavissa. Esimerkiksi ympäristöön liittyvät määritelmät ovat usein epätarkkoja. Ympäristölainsäädännön ei ole tarkoitus estää kaikkia toiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön. On hyvin epäselvää, missä due diligence -raja menisi ja kuka tämän

määrittelyn tekisi. Asianmukaisen huolellisuuden tulisi olla riskiperusteista ja oikeasuhteista.

Toimitusketjun määrittelyssä olennaista on määrittellä, kuinka pitkälle yrityksen toimitusketjussa asianmukainen huolellisuus ulottuu. Huolellisuusvelvoitteen ulottaminen pidemmälle toimitusketjussa on ongelmallista, esimerkiksi lainsäädännön valvonnan ja yritysten oikeusturvan näkökulmasta. Vastuu toimenpiteisiin ryhtymisestä vakavien ihmisoikeus- ja ympäristöseurausten suhteen sekä niiden korjaamisesta tulisi olla sillä taholla, joka seuraukset on aiheuttanut. On tärkeää, että tulevat due diligence -vaatimukset ovat valvottavissa valtion toimesta.

Kaikissa asiaan liittyvissä pohdinnoissa on syytä ottaa huomioon yritysten vapaaehtoihin toimiin perustuvat vaihtoehdot. Joustavuus olisi säilytettävä, koska yritysten tulisi edelleen pystyä suunnittelemaan ratkaisuja, jotka sopivat niiden kokoon, alaan, toimitusketjun osaan, toimintamarkkinoihin ja liiketoimintamalliin. Due diligence -järjestelmien vapaaehtoisuus tarjoaa suurimman mahdollisuuden joustavuuteen. Nykyinen ihmisoikeus- ja ympäristösääntely olisi otettava huomioon, päällekkäistä sääntelyä on vältettävä. Kaikkien EU:n toimenpiteiden on oltava yhdenmukaisia kansainvälisten standardien ja ohjeiden kanssa. Oikeudellisen kehyksen ei pitäisi ylittää YK:n ohjausperiaatteiden sisältöä.

On myös tärkeää varmistaa, ettei valtioiden vastuuta ohiteta ihmisoikeus- ja ympäristökysymyksissä. Ihmisoikeuskysymyksiä ja ympäristöasioita säännellään kansainvälisillä sopimuksilla, joiden ratifioinnista päättävät valtiot itsenäisesti. Yrityksille ei voida antaa valtioiden roolia ihmisoikeuksien noudattamisen valvonnassa, eikä niiden tehtävänä ole paikallisviranomaisten jättämien sääntely- ja täytäntöönpanokuilujen täyttäminen.

Eurooppalaisten yritysten kilpailukyky on varmistettava. Mahdollisen oikeudellisen kehyksen vaikutukset, esim. yritysten kilpailukykyyn on arvioitava perusteellisesti ennen uuden lainsäädännön esittämistä. Due diligence -sääntöjä tulisi myös soveltaa kolmansien maiden yrityksiin, jotka harjoittavat toimintaa EU:ssa. Pk-yrityksille tulisi olla kevyempiä vaatimuksia, mutta pk-yritysten jättäminen lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle heikentäisi isompien yritysten

oikeusvarmuutta. Sillä voisi myös olla kielteisiä vaikutuksia pk-yrityksiin, jos lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvat isommat yritykset tekisivät sopimuksia vain lainsäädännön piiriin kuuluvien yritysten kanssa.

Metsäteollisuus näkee tärkeänä, että yritykset selvittävät toimintansa ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksia ja minimoivat negatiivisia vaikutuksia. Muun muassa YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet ovat tähän oiva työkalu. Suomalaiset yritykset ovat vastuullisuusasioissa maailman kärkeä. Yli 150 suomalaista yritystä on esimerkiksi mukana YK:n Global Compact -aloitteessa, jossa yritykset sitoutuvat toimimaan kymmenen periaatteen mukaan ihmisoikeuksiin, työelämän standardeihin, ympäristöön ja korruption kitkemiseen liittyen.

Metsäteollisuuden vastuullisuussitoumusten kautta metsäteollisuusyritykset ovat sitoutuneet toimimaan yhtä vastuullisesti kansallisesti ja kansainvälisesti sekä huolehtimaan hankintaketjujen vastuullisuudesta. Ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja ympäristöstä huolehtiminen on vahvasti mukana yritysten omista toimintaperiaateissa.

LISÄTIETOJA: Fredrik Blomfelt

” Kansallisia
yritysvastuulakialoitteita
on vältettävä, tarvitaan
globaali ratkaisu
globaaliin haasteeseen.

NOLLAPÄÄSTÖTOIMINTASUUNNITELMA

TAVOITTEENA TERVE MAAPALLO TERVEILLE IHMISILLE

Euroopan komissio julkaisi toukokuussa 2021 Kohti ilman, veden ja maaperän saasteettomuutta -toimintasuunnitelman. Siinä esitetään visio vuodelle 2050: maailma, jossa saastuminen on vähennetty tasolle, joka ei enää ole haitallinen ihmisten terveydelle ja luonnokosysteemeille. Toimintasuunnitelmassa esitellään myös vaiheet tähän päämäärään pääsemiseksi. Metsäteollisuus tukee yleisesti toimintasuunnitelman tavoitteita, mutta korostaa vähennystoimenpiteiden kustannustehokkuutta verrattuna ympäristöhyötyihin.

Toimintasuunnitelma nivoo yhteen kaikki asiaankuuluvat EU-politiikanalat saastumisen torjumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi. Painopiste on saastumisen torjunnassa digitaalisten ratkaisujen avulla. Asiaa koskevaa EU-lainsäädäntöä on tarkoitus tarkastella uudelleen, jotta voidaan tunnistaa sääntelyaukot ja alat, joilla täytäntöönpanoa on parannettava oikeudellisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Toimintasuunnitelmalla ohjataan EU:ta kohti vuoden 2050 päämäärää, joka on terve maapallo terveille ihmisille. Tätä varten toimintasuunnitelmassa asetetaan vuoteen 2030 ulottuvat keskeiset tavoitteet saastumisen vähentämiseksi sen lähteellä. Tarkoituksena on

- parantaa ilmanlaatua ilman pilaantumisen aiheuttamien ennen aikaisten kuolemien vähentämiseksi 55 prosentilla,
- parantaa vedenlaatua vähentämällä jätettä, merien muovirokia (50 prosenttia) ja ympäristöön päästettyjä mikromuoveja (30 prosenttia),
- parantaa maaperän laatua vähentämällä ravinnehävikkiä ja kemiallisten torjunta-aineiden käyttöä 50 prosentilla,

- vähentää ilman pilaantumista, joka uhkaa luonnon monimuotoisuutta, 25 prosentilla EU:n ekosysteemeissä,
- vähentää liikennemelua, joka aiheuttaa ihmisille kroonista haittaa 30 prosentilla ja
- vähentää jätteen syntymistä merkittävästi ja jäännösyhdyskuntajätettä 50 prosentilla.

Metsäteollisuus pitää hyvänä, että päästöjä tarkastellaan suunnitelmallisesti kokonaisuutena ja niitä koskevaa sääntelyä aiempaa systemaattisemmin. Vision toteuttamiseksi tehtävien toimenpiteiden tulee olla toteuttamiskelpoisia ottaen huomioon päästöjen vähentämiskustannukset ja saavutettavat ympäristöhyödyt. On tärkeää keskittyä päästölähteisiin, joiden ympäristövaikutukset ovat merkittävimmät. Teollisuuden päästöjen vähentämiseen on panostettu merkittävästi viime vuosina. On hyvä, että myös muita päästölähteitä tarkastellaan.

Lokakuussa 2020 komissio hyväksyi EU:lle kestävyyttä edistävän kemikaalistrategian. Metsäteollisuus tukee kemikaaleja koskevan oikeudellisen kehityksen yksinkertaistamista, läpinäkyvyyden lisäämistä kemikaaleja koskevissa toimenpiteissä sekä kemikaalien turvallisempaa ja kestävämpää käyttöä. On tärkeää, että kemikaaleja koskevat päätökset perustuvat riskinarviointeihin.

LISÄTIETOJA: Fredrik Blomfelt

” On tärkeää keskittyä päästölähteisiin, joiden ympäristövaikutukset ovat merkittävimmät.

TEOLLISUUSPÄÄSTÖDIREKTIIVI

PÄIVITYKSESSÄ VÄLTETTÄVÄ PÄÄLLEKKÄISTÄ LAIN-SÄÄDÄNTÖÄ

Metsäteollisuus pitää tärkeänä, ettei uudistuksessa synnytetä ilmasto- tai kiertotalouspolitiikan kanssa päällekkäistä lainsäädäntöä.

Teollisuuden ilmaan ja veteen suuntautuvia päästöjä säädel- lään teollisuuspäästödirektiivillä ja toimialakohtaisilla paras- ta käytettävissä olevaa tekniikkaa kuvaavilla BAT-päätelmissä. Teollisuuspäästödirektiivistä tehdyn arvioinnin mukaan sillä on ollut tärkeä rooli päästöjen vähentämisessä. Teollisuus- päästödirektiivin hallintomalli, ml. BAT-asiakirjojen valmiste- luprosessi, on arvioinnin mukaan ollut menestystarina ja sitä pidetään EU:n keskeisenä lainsäädäntöinstrumenttina.

Teollisuuspäästödirektiivi ja sektorikohtaiset BAT-pää- telmät ovat johtaneet teollisuuden päästöjen merkittävään vähentämiseen. Päästöjä on vähennetty paljon myös aikai- semmin. Esimerkiksi Suomen metsäteollisuus on vähentänyt tuotantoon suhteutettuja ravinnepäästöjään 56 prosenttia ja hiukkaspäästöjään 87 prosenttia vuodesta 1992. On tärkeää, että päästöjen vähentämistoimien kustannusvaikutukset ovat kohtuullisia suhteessa ympäristöhyötyihin.

Direktiivipäivityksen vaikutusten arviointi on käynnissä. Uudistuksessa tarkastellaan muun muassa lainsäädännön alakohtaista soveltamisalaa ja sitä, miten päästölainsäädän- tö saadaan yhdenmukaiseksi ilmasto-, energia- ja kierto- talouspolitiikkojen kanssa. Vaikutusten arviointiin sisältyy eh- dotuksia, jotka toteutuessaan aiheuttaisivat päällekkäisyyttä muun lainsäädännön kanssa ja monimutkaistavat ympäristö- lupaprosessia. Esimerkki tästä olisi kasvihuonekaasupäästö- jen sisällyttäminen teollisuuspäästödirektiiviin päästökaupan piirissä oleville laitoksille. Lainsäädännön yhtenäistäminen ja rajapintojen sujuvoittaminen eri säädösten välillä on kannatettavaa, mutta metsäteollisuus haluaa välttää päällekkäisen

lainsäädännön syntyä. On huomattava, että kasvihuone- kaasupäästöt, ilmastovaikutukset ja kiertotalous ovat jo osa muuta lainsäädäntöä. Lisäksi energia- ja jätekysymyksiä tarkastellaan jo toimialakohtaisissa BAT-asiakirjoissa.

Ympäristölupamenettely on tarkoitettu toimintojen aiheuttaman paikallisen pilaantumisen ehkäisemiseen. Met- säteollisuus näkee, ettei tätä peruseriaatetta pidä muuttaa. Periaatteen muuttaminen tekisi BAT-valmisteluprosessista ja ympäristölupaprosessista hyvin kompleksisia. Teollisuuspää- stödirektiivin päivityksessä on syytä tähdätä sen toimeenpanon yhtenäistämiseen ja BAT-valmisteluprosessin kehittämiseen.

Paikallisesta joustavuudesta eli laitokohtaisesta harkin- nasta ympäristölupamenettelyssä on pidettävä kiinni. Toisin sanoen direktiivin joustot, kuten paikallisten olosuhteiden ja ristikkäisvaikutusten huomioon ottaminen, sekä mah- dollisuus poiketa BAT-päästötasoista tietyissä tilanteissa on säilytettävä. Samaan päästöraja-arvoon tai -tasoon ei pidä lukkiutua kaikilla tehtailla.

Investointi- ja toimintaympäristön on oltava ennakoitava. EU:n teollisuuden kilpailukyvyyn turvaaminen on välttämä- töntä. Teollisuuspäästödirektiivin pitäisi tarjota oikeudellista ja suunnitteluturvaa, jotka ovat välttämättömiä teollisuuden taloudelliselle toiminnalle. Oikeudellisen epävarmuuden välttämiseksi uutta BAT-asiakirjojen valmistelukierrosta ei pidä aloittaa ennen kuin teollisuuspäästödirektiivin uudistus on saatettu päätökseen. Metsäteollisuuden ympäristöluvat on vastikään päivitetty muutama vuosi sitten päivitettyjen BAT-päätelmien perusteella.

LISÄTIETOJA: Fredrik Blomfelt

KIERTOTALOUDEN TOIMINTASUUNNITELMA

KOMISSION PAINOTETTAVA PUURAAKA-AINEEN MONIPUOLISIA MAHDOLLISUUKSIA

Komissio julkaisi kiertotalouden toimintasuunnitelman (Circular Economy Action Plan) maaliskuussa 2020. Metsäteollisuuden mielestä suunnitelman eri osa-alueiden tulisi painottaa edellisen komission ilmastovision (A Clean Planet For All, 2018) tavoin puuraaka-aineen mahdollisuuksia moniin teollisiin tarkoituksiin ja tuotteisiin.

Kiertotalouden edistämisessä komissio on painottanut tähän mennessä jätteiden keräys-, lajittelu- ja kierrätysnäkökulmaa. Materiaalien substituutiota eli uusiutumattomista raaka-aineista valmistettujen tuotteiden korvaamista uusiutuvista valmistetuilla, ei ole nähty osana ratkaisua. Etenkin biopohjaiset kuidut, tekstiilit, komposiitit, muovit, energia ja rakentaminen tulisi nähdä osana kiertotalousratkaisua. Sääntelyn tulisi kierrätyksen ohella edistää näiden käyttöä.

Komissiossa on myös eri yhteyksissä pohdittu velvoitetta käyttää tuotteissa kierrätettyjä ja muita sekundäärisiä raaka-aineita. Uusiutuvien raaka-aineiden käytölle tällaiset velvoitteet soveltuvat huonosti. Etenkin kuitupohjaisten tuotteiden keräys ja kierrätys toimivat jo nyt varsin hyvin, mikä on johtanut Euroopan tasolla erittäin suureen kierrätetyn kuidun osuuteen. Järjestelmä ei kuitenkaan toimi ilman pohjoismaista neitseelliseen kuituun pohjautuvaa tuotantoa. Kiertotalouden toimintasuunnitelman yhteydessä esillä olleet mahdolliset velvoitteet käyttäen kierrätettyä sisältöä tuotteissa eivät toisi kattavaa lisäarvoa, mutta muuttaisivat etenkin kuidun kohdalla raaka-ainevirtoja nykyistä tehottomammiksi.

Jätteiden synnyn ehkäiseminen ja materiaalitehok-

kuuden parantaminen ovat metsäteollisuuden toiminnan ytimessä. Suomen metsäteollisuuden käyttämistä raaka-aineista vain muutama promille päätyy kaatopaikalle. Kokonaisuudessaan metsäteollisuus hyödyntää luonnonvaroja tehokkaasti ja säästeliäästi, minimoi tuotantonsa ympäristökuormitusta sekä kierrättää tehokkaasti.

On tärkeää, että mahdolliset jätteen synnyn ehkäisytoimet toteutetaan omaehtoisen materiaalitehokkuuden parantamisen ja toiminnan kautta, eikä estämällä taloudellista toimintaa. Pakottava sääntely johtaa usein huonompaan lopputulokseen.

Kiertotalouteen liittyä myös tuotteista annettava informaatio ja tätä koskeva mahdollinen sääntely. Näihin liittyvä suuri riski käytettävien järjestelmien monimutkaisuudesta. Järjestelmien tulisi olla riittävän yksinkertaisia ja yksiselitteisiä myös yritysten näkökulmasta, jotta niillä saadaan aitoa muutosta ja vaikuttavuutta.

LISÄTIETOJA: Aaron Vuola

” Materiaalien substituutio pitäisi nähdä osana ratkaisua.

KERTAKÄYTTÖMUOVIDIREKTIIVI (SUP-DIREKTIIVI)

METSÄTEOLLISUUDEN MATERIAALIT JA TUOTTEET TULEE TUNNISTAA MUOVIA KORVAAVINA, YMPÄRISTÖLLE KESTÄVINÄ RATKAISUINA.

Kertakäyttöisten muovituotteiden vähentämiseen tähtäävä direktiivi eli SUP-direktiivi (Single-Use Plastics) tuli markkinoille saattamisen kieltojen ja merkintävaatimusten osalta voimaan heinäkuussa 2021. Direktiivi asettaa eriasteisia rajoituksia ja vaatimuksia myös metsäteollisuuden materiaaleista valmistetuille tuotteille.

Direktiivin kesäkuussa 2021 julkaistun soveltamisohjeen mukaan kartonkiset, vain vähäisiä määriä muovia sisältävät kupit ja take away -elintarvikepakkaukset ovat rinnastettavissa täysin muovisiin tuotteisiin ja ovat näin ollen direktiivin soveltamisalassa. Vaikka juuri näillä tuotteilla voidaan korvata kokonaan muovista valmistettuja tuotteita, tulee myös niiden käyttöä vähentää kansallisesti. Lisäksi kartonkimukeihin tuli heinäkuusta 2021 alkaen pakollinen merkintä, jossa niiden ilmoitetaan sisältävän muovia.

Metsäteollisuus on pyrkinyt tarjoamaan komissiolle käytännöllisiä ratkaisuja, jotta toimialan muovia korvaavista materiaaleista valmistetut tuotteet eivät päätyisi direktiivin piiriin. Komissio on kuitenkin itsepintaisesti pitänyt kiinni erittäin tiukoista tulkinnoista ja määritelmistä, mitkä laajentavat direktiivin soveltamisalaa huomattavasti sen alkuperäisestä tarkoituksesta.

Myös kesäkuussa 2021 julkaistut lopulliset implementointiohjeet ovat vuoden viivästyisestä huolimatta

kaikkea muuta kuin yksiselitteiset ja jättävät tulkinnanvaraa aiheuttaen lisätyötä ja -kustannuksia elinkeinoelämälle ja teollisuudelle. Ohjeista löytyvät metsäteollisuuden harmiksi myös sekä biopohjaiset muovit että muokatuista luonnonpolymeereistä valmistetut tuotteet, jotka ovat ohjeiden mukaan samalla viivalla perinteisten muovien kanssa. Poikkeuksena ovat kemiallisesti muokkaamattomista luonnonpolymeereistä valmistetut ja muovia sisältämättömät niin sanotut perinteiset sellupohjaiset paperi- ja kartonkituotteet. Ne nähdään direktiivissä muovia korvaavina vaihtoehtoina.

Käytännössä direktiivin määritelmät tarkoittavat sitä, että kertakäyttöiset paperi- tai kartonkipohjaiset tuotteet, joissa on muovipinnoite tai -päällyste parantamassa nesteen- tai rasvanpitävyyttä (barrier-ratkaisu), ovat direktiivin soveltamisalassa. Tästä poikkeuksena ovat tuotteet, joissa käytetään retentio- tai sideaineina SUP-direktiivin muovin määritelmän täyttäviä polymeerejä tiettyjen materiaaliominaisuuksien saavuttamiseksi ja tuotantoprosessin tehokkuuden parantamiseksi. Myös maalit, musteet ja liimat on jätetty direktiivin muovin määritelmän ulkopuolelle.

Metsäteollisuus on vaikuttanut aktiivisesti direktiivin ohjeistuksen sisältöön niin, etteivät sen kierrätettävät, uusiutuvista materiaaleista valmistetut ja ympäristölle ystävällisemmät kartonkipohjaiset tuotteet olisi direktiivin soveltamisalassa. Lukuisat EU:n aloitteet, mukaan lukien kiertotalouden uusi toimintasuunnitelma ja SUP-direktiivi, kannustavat korvaamaan fossiilista ja uusiutumattomista raaka-aineista valmistettuja materiaaleja ja tuotteita sekä lisäämään kierrätystä ja pyrkimään kohti kiertotaloutta. Metsäteollisuus näkeekin paradoksaalisena sen, että olemassa oleviin kestäviin ratkaisuihin ei kuitenkaan suhtauduta myönteisesti.

Riskinä on myös, että metsäteollisuuden ja sen yhteistyökumppaneiden panostukset muovia korvaavaan ja muovin käyttöä vähentävään tuotekehitykseen ja innovaatioihin valuvat hukkaan. Direktiivin suurimpana vaarana onkin, että tarkoituspäristään huolimatta muovin käyttö tuotteissa tulee lisääntymään entisestään, jos tuotteista pyritään saamaan ”ei-kertakäyttöisiä”. Vastaavasti pakkausten annoskokoja voidaan kasvattaa niin, ettei direktiivissä määritelty kertakäyttö-

syyden kriteeri täyty. Metsäteollisuus näkee, että direktiivin hyvät tavoitteet olisi voitu helpoiten saavuttaa sallimalla matala raja-arvo tuotteen sisältämän muovin määrälle. Tämä olisi myös varmistanut muovin määrän merkittävän absoluuttisen vähentämisen vaarantamatta elintarviketurvallisuutta ja hygieenisyyttä sekä jatkuvuuden metsäteollisuuden uusien innovaatioiden ja tuotteiden kehittämiseen.

Olisi tärkeää, että komission tekemä ehdotus, missä artiklan 4 mukaista muovituotteiden kansallisen kulutuksen vähenemistä mitattaisiin muovin tonnimääräisenä vähentämisenä tuotteiden kappalemääräisen vähentämisen sijaan, hyväksyttäisiin jäsenmaiden ja komission keskuudessa. Metsäteollisuus näkee muovin määrään perustuvan vähentämisen ainoana realistisena vaihtoehtona, minkä raportoimiseen tarvittavaa dataa kerätään muun lainsäädännön kautta jo nyt. Tätä kautta voidaan myös saavuttaa direktiivin alkuperäisiä tavoitteita muovin käytön vähentämisestä.

LISÄTIETOJA: Aaron Vuola

” Metsäteollisuuden panostukset muovia korvaavaan ja muovin käyttöä vähentävään tuotekehitykseen ja innovaatioon eivät saa valua hukkaan.

PAKKAUS- JA PAKKAUSJÄTEDIREKTIIVIN PÄIVITYS

PÄIVITYKSEN EI TULE ASETTAA EPÄREALISTISIA TAVOITTEITA KIERRÄTETYN MATERIAALIN TAI UUELLEENKÄYTETTÄVIEN PAKKAUSTEN KÄYTÖLLE

Komissiossa on parhaillaan meneillään pakkaus- ja pakkausjätedirektiivin (PPWD-direktiivi) päivitys. Tarve päivitykselle tulee EU:n vuoden 2020 kiertotaloustoimien ohjelmasta sekä EU:n muovistrategiasta: ”Kaikkien markkinoille saatettujen pakkausten tulee olla uudelleenkäytettäviä tai kierrätettäviä vuoteen 2030 mennessä”.

Komissio teettää parhaillaan vaikutustenarviointia päivitetyä direktiiviä varten ja direktiiviehdotus on odotettavissa aikaisintaan loppuvuodesta 2021. Vaikutusten arviointi ja toimenpide-ehdotukset on jaettu eri osa-alueisiin, joista metsäteollisuutta koskevat ainakin pakkausten kierrätettävyys ja kierrätetty sisältö, kompostoituvat pakkaukset sekä uudelleenkäytettäviin pakkauksiin liittyvät tavoitteet. Useat komission konsultin työpajoissa esittämät, eri osa-alueisiin kohdistuvat alustavat ehdotukset, olivat haastavia tai epärealistisia ja näihin on reagoitu myös metsäteollisuuden toimesta. Komission omissa puheissa direktiivin päivitykseen liittyvät tavoitteet ovat olleet maltillisempia, koska direktiivi asettaa jo lähtökohtaisesti tiettyjä rajoitteita sen laajuudelle. Tästä syystä komissio saattaa harkita lainsäädäntöä myös toimeenpano- ja delegoiduilla säädöksillä (implementing ja delegated acts).

Alustavat toimenpide-ehdotukset vaihtelevat tiedottami-

sesta ja merkinnöistä aina määritelmiin ja sitoviin tavoitteisiin. Lähtökohtaisesti kuitupohjaisille pakkauksille tilanne on hieman parempi kuin esimerkiksi muovista valmistetuille pakkauksille, useiden alustavien toimenpide-ehdotusten kohdistuessa pääasiassa jälkimmäisiin. Kuitupohjaiset pakkaukset oli esimerkiksi alustavasti rajattu ulkopuolelle tarkasteltaessa biohajoavia pakkauksia. Kuitenkin muun muassa esillä olleet uudelleenkäytettäviin pakkauksiin liittyvät, eri sektoreihin kohdistuvat tavoitteet, ovat olleet täysin epärealistisia. Metsäteollisuuden näkemyksen mukaan uudelleenkäytettävien pakkausten on myös täytettävä kierrätettävän pakkauksen vaatimukset, jotta vältetään riski, että ei-kierrätettäviä pakkauksia saatetaan markkinoille sillä perusteella, että niiden väitetään olevan uudelleenkäytettäviä, mutta joita käytännössä käytetään hyvin harvoin uudelleen.

Erityisesti metsäteollisuus pyrkii siihen, ettei paperi- ja kartonkituotteille aseteta pakollista kierrätetyn sisällön vaatimusta, koska kierrätyspaperin markkinat toimivat Euroopassa hyvin ja näiden materiaalien pakkauksissa kierrätetyn sisällön määrä on jo nyt suhteellisen korkea. Kierrätetyn sisällön käyttö ei johda ympäristöllisesti eikä taloudellisesti parhaaseen lopputulokseen, mutta aiheuttaisi pahimmillaan kierrätysmarkkinoiden häiriötä.

Pakkausalan arvoketjun edunvalvonnan kantavana ajatuksena on, että ylipakkaaminen on estettävä pyrkimällä ”tarkoitukseen sopivaan” pakkaamiseen ja kohdistamalla tavoitteet koko toimitusketjuun.

LISÄTIETOJA: Aaron Vuola

” Kuitupakkausten kierrätettävyys ja kierrätys ovat korkealla tasolla Euroopassa.

Metsäteollisuus

 @metsateollisuus

 /Metsateollisuus

metsateollisuus.fi

